БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

36-хи жэлээ гарана

№ 246 (9078)
ОКТЯБРИИН 18
ВОСКРЕСЕНИ
1959 он

Сэн 20 мунгэн.

Нэгэшье хони, үхэр һубайруулхагүй

...оон жэлэй түүхэтэ түсэбые ...һоонь урид дүүргэхэ гэһэн ...айхан эрмэлзэлгэ агуухэ ...орон дотор, ажахын бүхы ...рануудта улам хүсэтэйгөөр ...жэ байнхай. Манайшье рес...ын олон ажахынууд иимэ ...э зорилгонуудые, социалисти...уялгануудые бэе дээрээ даа...а. Илангаяа мал ажал эр... республикада һү, мяха, ноо...ха долоон жэлэй түсэбые ...алан дүүргэхэ гээшэ ехэ уд...артай.

...зорилго, уялгануудые бэе... хэрэгтэ 1960 он — долоон ...хоёрдохи жэл шиидхэхы ...эй байһаниинь элитэ. Тиимэ...олхоз, совхоз бүхэн хойто ...мал ажалай продуктнуудые ...ехээр абахын тула эртээнһээ ...э, зохихо хэмжээ-ябуулга...абажа эхилхэ болоно.

...ажал хүгжөөхэ, мяха, һү, ...ехээр абаха хэрэгтэ юун ...энэб, хэрэглэгдээгүй ямар ...боломжонууд бии гээшэб? Нэн ...манай ажахынуудта хони, ...олоор һубайража, ажахы... айхабтар ехэ хохидолдо ...а. Жэлһээ жэл бүри малай ...һанһаа боложо хэдэн арбаад ...түл дутуу абтана. Байгша ...е энэ талаар хубилалта бо... харин мүнөө жэл нёдондо...э үеынхиһөө зуун толгой эхэ ...риһөө үсөөн тугал, хурьган, ...ай бүриһөө үсөөн поршоон...аад байна бшуу. Энэ жэлэй ...эн юһэн һарада республикын ... совхозуудта зуун эхэ мал ...е оройдоо жараад тугал, ..., эхэ гахай бүриһөө арбаад ...онхо түлжүүлэгдэжэ байна. ...ажахынуудта бүришье үсөөн ...таһан байха юм.

...э бирагүй байдалые сааша...эжэ болохо аал? Яажашье ...гүй. Малай һубайрха яба... тэмсэхэ гээшэ мал ажал эр...үдэлмэридэхи эгээн шухала ...о болоно. Эхэ малай һубай...а эсэс табиха, тэрээнтэй аша ...этэйгээр тэмсэхэ арга болом...колхоз, совхоз бүхэндэ бии. ...иа мүнөө жэл үбһэ тэжээл ...анагүй элбэг. Ажахы бүхэндэ ...эл шадабаритай хүтэлбэри..., зоотехнигүүд бии. Имаг...тагуудта эмхидхэлэй хүдэл...улаар ябуулагдана.

...ө хүрэтэр республика дотор ...һубайрха ябадалтай эрид ... тэмсэл дэлгэрүүлэгдээгүй ...эрэ хэлэхэ хэрэгтэй. Ниитын ...этэрхы олоор һубайруулжа ... зарим хойрог мэргэжэлтэд, ...рилэгшэд ямаршье зэмэдэ, ...эдэ хабаадуулагдаагүй. Ис...на үрэжүүлгэ аша үрэ ехэ..., шадабаритайгаар эмхидхэ...татай мэргэжэлтэд олон ... тэрээндэ хайша хэрэгээр ..., энээниие бүхыдэнь тооной ... үүлтэр һайжаруулгын стан...а найдадаг буруу заншал...жо байна. Инмэ байдалые ... байбашье, республикын Ху...ахын министерство, аймаг...үдөө ажахын инспекцинүүд ...анга хэмжээ абанагүй.

... малай һубайралгада эсэс ... зорилгоор КПСС-эй обком, ...ын Министрнүүдэй Совет ...ст һарада тусхай тогтоол ... байна. Түл олоор абаһан, ...һубайруулаагүй хүнүүдые, ...е, мэргэжэлтэдые урма... тула Худөө ажахын ми...во ажалай гол түлөөһэнэй, ...элтэ түлбэриин шэнэ дүрим ... гаргаа һэн.

...шье малые ороондо оруул...ангаая искусственна үрэ... эмхидхэхэ хэрэгтэ дутаг... бии байһаар. Эхэ хонидые үрэжүүлхэ эгээн тааруу сагай үнгэрөөд байбашье, Зэдын, Хориин колхозууд, Борьёогой, Яруунын совхозууд хони үрэжүүлхэ түсэбөө арайхан хахадлаад байна. Хэзээ үни тугаллаһан үнеэд эндэ мүнөө хүрэтэр ороондо ороогүй байһаар.

Нүхэд малшад, колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд! Малһаа олон түл абаха, малые һубайруулхагүй хэрэг бүримүһэн танай гарта, танай оролдолгоһоо, танай ажалһаа дулдыдана бшуу. Хэрбээ малшан бүхэн, зоотехник, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэ бүхэн хамаг хүсэ шадалаараа оролдожо, мэргэжэл шадабаряа гаргабал, республикадамнай ерэхэ жэлдэ нэгэшье үхэр, хонин һубай гарахагүй гээшэ. Энэмнай колхоз, совхозуудай ажахыда ямар ехэ аша туһатай байхаб даа!

Малаа һайнаар харууһалжа, эдеэлүүлжэ, эхэ малые искусственна аргаар үрэжүүлхэ, ороондо оруулха хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэжэ, жэл бүри олон түл абадаг, малай һубайрха гээшые мартаһан ажахынууд, малшад республикадамнай яһала олдохо. Жэшээнь, адуу малаар олон Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Цыденов, тэрэнэй орлогшо нүхэр Монтоев, зоотехник нүхэр Жалсараев) байгша ондо зуун эхэ мал бүриһөө 101 хурьга, 95 тугал бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байна бшуу. Эндэ жэлэй дүүрэтэр үшөө олон тугал абтаха юм. Тиигэжэ энэ колхоз долоон жэлэй эхиндэ мяха, һү, ноохо абаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ, тэдэниие гүрэндэ худалдаха уялгаяа болзорһоонь урид бэелүүлжэ байнхай. Зуун хонин бүриһөө зуу гаран хурьга абаһан, үнеэн бүриһөө тугал абаһан малшад хаа хаанагүй бии.

Нүхэд малшад, зооветеринарна мэргэжэлтэд! Эдэ түрүүшүүлһээ жэшээ абажа, 1960 ондо нэгэшье үхэр, хони һубайруулхагүй гэһэн зорилго урдаа табия!

Малай һубайралгада эсэс табихын тула юу хэхэ хэрэгтэйб? Түбхын түрүүндэ эмэ малые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хэрэгые жэшээтэ һайнаар эмхидхэхэ. Эдэ үдэрнүүдтэ хонидые үрэжүүлхэ хүдэлмэриие дүүргээд, гүрэнэй станциһаа үрэ абажа үнеэдые үбэлэй сагта үрэжүүлхэ болоно. Тиимэһээ колхоз, совхоз бүридэ искусственна үрэжүүлгын пунктнуудые хүсэд хүрэхөөр түхеэржэ, тэрэнэй хүдэлмэриие наринаар шалгажа байха гээшэ зоотехник бүхэнэй нангин уялга мүн. Малшан бүхэн ототой болоһон малые алдангүй адаглажа, саг соонь һайн шанартайгаар үрэжүүлхые оролдохо уялгатай. Үнеэдэй тугаллаһанһаа хойшо 30—40 хоногһоо оройтуулангүй үрэжүүлхэ шухала. Тиигээд ороондо ороһон үнеэ 1,5—2 һара болохолоорнь хээлитэй болоо, болоогүйень эрхэ бэшэ шалгаха хэрэгтэй.

Искусственна үрэжүүлгэ һайнаар эмхидхэжэ, малай тоо толгой олошоруулха түсэбөө һайнаар дүүргэжэ байһан малшадые, мэргэжэлтэдые түлбэриин талаар урмашуулха тушаа республикын Худөө ажахын министерствын дурадхалые колхоз, совхоз бүридэ бэелүүлхэ хэрэгтэй.

Аймагуудай партийна, советскэ организацинууд эдэ бүхы хүдэлмэриие нарин нягтаар шалгажа, бии байһан дутагдалнуудые эрид шууд усадхажа, малые искусственна аргаар үрэжүүлхэ, ороондо оруулха хүдэлмэриие таһалдуулжа байһан хүнүүдтэ, мэргэжэлтэдтэ шанга эрилтэ табиха, зохихо хэмжээ саг соонь абаха болоно.

...АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

...АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй ...мотаар нүхэр А. П. Стрельниковые шагнаха тухай

...скэ, партийна органуудта ... жэлдэ һайнаар хүдэл... түлөө, таби наһа гүйсэһэн... дашарамдуулан, Бурядай ... Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын партийна комитедэй секретарь нүхэр **Стрельников** Алексей Павловичые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

...рядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

...рядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
Ч. ДОРЖИЕВ.

...Үдэ город, Соведүүдэй байшан.
...ной октябриин 16.

Н. С. ХРУЩЕВ РЯЗАНСКА ОБЛАСТИИН ЭМЭГТЭЙ КОЛХОЗНИГУУДАЙ БОЛОН СОВХОЗОЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ДЕЛЕГАЦИТАЙ УУЛЗАБА

Рязанска областиин эмэгтэй колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдэй делегаци Москвада ерэбэ. Ажалай ехэ илалтануудтухайгаа, һү, мяха, тоһо, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые элбэг болгохо талаар абаһан ехэ уялгануудаа ямараар дүүргэжэ байһан тухайгаа гайхамшагта мэдээсэлнүүдые тэдэнэр асараа.

Рязанска областиин хүдөө ажахын алдар суута ажалша эхэнэрнүүдэй делегацитай КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев октябриин 16-да Кремль соо уулзаа.

Социалистическэ Ажалай Геройнууд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, суута һаалишад, гахайшад, тугалшад, шубуушад, совхозуудай эмэгтэй хүдэлмэришэд, агрономууд, зоотехнигууд, партиин болон комсомолой райкомуудай секретарьнар, хүдөөгэй һургуулинуудай багшанар—хамта 58 хүн заседаниин зал соо суглараа.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, секретарь А. Б. Аристов, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Д. С. Полянский, КПСС-эй Рязанска обкомой нэгэдэхи секретарь А. Н. Ларионов, Рязанска облгүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. В. Бобков, КПСС-эй ЦК-гэй хүдөө ажахын таһагые даагша Г. И. Воробьев уулзалга дээрэ байлсаа.

Сугларагшадай зүгһөө хани ёһоор угтагдан, Н. С. Хрущев Рязаниин эхэнэрнүүдые халуунаар амаршалаа. Абаһан уялгануудаа дүүргэхэ талаар ехэ амжалта туйлаһантайнь дашарамдуулан, Рязанска областиин ажалшадые КПСС-эй Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын зүгһөө нүхэр Хрущев амаршалаа.

Удаань партиин Сапожковско райкомой нэгэдэхи секретарь Н. А. Моторина, Шиловскэ районой «13 лет ВЛКСМ» гэжэ колхозой һаалишан Екатерина Радюхина, педагогическа институдай кафедрые даагша А. А. Доронина, Ермишинскэ дунда һургуулиин 11-дэхи класссай һурагша Раиса Кувшинова, Шиловскэ районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Социалистическэ Ажалай Герой А. И. Ефремова, ВЛКСМ-эй Спасска райкомой нэгэдэхи секретарь Мария Жукова, Рязанска районой «Красное знамя» колхозой зоотехник Е. С. Бодрова, Спасска районой «Крестьянский труд» колхозой түрүүлэгшэ М. Е. Кузнецова, Ермишинскэ дунда һургуулиин директор М. И. Павлова, Ухоловско районой «Родина» колхозой түрүүлэгшэ О. Т. Повлакова, Спасска районой «Россия» колхозой гахайн фермые даагша Социалистическэ Ажалай Герой М. А. Судовых, Ижевскэ районой «Дело Октября» колхозой һаалишан Социалистическэ Ажалай Герой А. Ф. Ивкина гэгшэд удаань үгэ хэлээ.

Солото эхэнэр, Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хоёр дахин хүртэһэн П. Н. Коврова Рязаниин эхэнэрнүүдэй бэлэгые нүхэр Н. С. Хрущевто уулзалгын үедэ барюулаа. Рязанска уран эхэнэрнүүдэй гоёожо оёһон тугые эмэгтэй колхознигууд КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ барюулһан байна.

Түгэсхэлдэнь Н. С. Хрущев үгэ хэлээ. Рязанска областиин колхоз, совхозуудта эхэнэрнүүдэй хэжэ байдаг шэн зоригто ажалда үндэр сэгнэлтэ үгэхэ зуураа, туйлаһанаараа һанаагаа амарангүй, экономико болон соёл культурыаа хүгжөөлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө тэмсэхыень Н. С. Хрущев уряалһан байна. Рязанска областиин ажалшадта—хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенцидэ амаршалга хүргэхые нүхэр Хрущев гуйһан байна. Рязанска алдарта эхэнэрнүүдэй, областиин бүхы ажалшадай хүндэлэлдэ зориулан юрөөл табяад, саашанхи амжалтые тэдэндэ хүсэжэ байһанаа Н. С. Хрущев элирхэйлэн мэдүүлээ.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гэй ЭЭЛЖЭЭТЭ ПЛЕНУМЭЙ УРДА ТЭЭ

Алтан гартан, халуун зүрхэтэн

Түүхэтэ долоон жэлэй түрүүшын жэлэй һүүлшын үдэрнүүд үнгэржэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ Бичурын Логовскиин нэрэмжэтэ колхозойхид долоон жэлэйнгээ түрүүшын жэлдэ абаһан уялга, түсэбүүдээ хэрэг дээрэнь дүүргэхэбди гэжэ найдамтайгаар мэдүүлжэ байна.

Тэдэнэй мэдүүлгын үнэн дээрээ бэелүүлэгдэхэ байһаниинь үнгэрһэн һаранuудта туйлагдаһан дүнгүүдһээ элеэр харагдана.

Артелиин таряашад мүнөө горьтойхон амжалта туйланхай. Зүгөөр эндэхид байгша ондо 21084 центнер ороохо таряа хуряаха түсэб хараалланхай һэн. Мүнөө тэрэ түсэбынь 6 мянган центнерээр үлүүлэн дүүргэгдээ. Энээнээ колхозой гэшүүд КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумдэ бэлэг болгонхой. Теэд энэ бэлэг туйлахын тула артелиин гэшүүд үдэр һүнигүй, унаһан малгайгаа абангүй ажаллаа юм. Колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Бутаков), партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Филатов) хүдэлмэришэ хүдэр механизаторнуудаа, колхознигуудаа хуряалгаяа богонихон болзорто сүм дүүргэхэ хэрэгтэ зүбөөр элсүүлээ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тиимэһээнь ажалдаа шалгарһан түрүүшүүл үдэр бүри олошоржол байгаа юм. Жэшээлхэдэ, трактористнууд Анатолий Новокрещенных, Михаил Шиханов, комбайнернууд Иван Сизых, Василий Новокрещенных болон бусад «алтан гартай, халуун зүрхэтэй хүнүүд» гэжэ нэрлэгдэдэг. Эршэмтэй шангаар ажаллаһан эндэхид гүрэндөө таряа худалдаха, тушааха түсэб, уялгаяа болзорһоонь 5 үдэрөөр урид дүүргээ. Мүн бүхы таряагаа саг болзортонь гээлтэгүйгөөр хуряажа абаба.

Колхозой малшадшье муу бэшэ амжалта туйланхай. Жэлэй эхиндэ эндэхи малшад таряашадтаал адли ехэ уялгануудые абаһан юм. Үнеэн бүриһөө 2100 литр һү һаажа, гүрэндөө 1970 центнер һү худалдахабди гэһэн уялга тэдэнэр абаа бэлэй. Энэ уялгын ехэшье һаань, колхозой залуу һаалишад заатагүй бэелүүлхэбди гээд, аха нүхэдөө социалистическэ мүрысөөндэ уряалаа һэн. Тиигэжэ зориг ехэтэй залуушуулай хүдэлөөн үдэр ерэхэ бүри улам үргэдэжэ байба. Мүнөө тэдэнэр үнеэн бүриһөө 1500 гаран литр һү һаагаад, эршэтэ ажалаа бүри түргэдхэнэ. Тээмэндэ Прибайкалиин Лазогой нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай гаргаһан үүсхэлые халуунаар дэмжэжэ, жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриһөө 600 гаран литр һү һааха гэһэн тэмсэлдэ колхозой булта һаалишад бодобо. Гэхэтэй хамта шэнэ жэлэй гаратар гүрэндөө түсэбһөө гадуур 240 центнер һү худалдаха гэһэн уялга абанхай.

Артелиин малшад болон колхознигууд үнеэн бүридөө 10 тонно силос дараһан юм. Тэрэнэйнгээ ашаар мүнөө үнеэдтээ шэмэтэ тэжээл — силос, һаагдаһан литр һүн бүхэндэ 200 грамм концентрат болон бүдүүн тэжээл элбэгээр эдюулнэ. Үнеэдээ һайнаар эдеэлүүлдэг, зүбөөр харууһалдаг һаалишад Анисья Комарова, Васса Новокрещенных, Анна Бутакова болон бусад бэрхээр ажаллажа, аймаг, колхоз соогоо түрүүлжэ байдаг юм. Эрмэлзэл ехэтэй, шүрбэһэлиг һаалишад хэлэһэндээ заатагүй хүрэхэл даа.

Байгша оной түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ тус колхозой гахайшад хубитаяа горьтойгоор оруулалсана. Илангаяа гахайшан Елизавета Лукинична Ларионова туйлаһан амжалтаараа нютагаархинаа омогорхуулжа байдаг. Нүхэр Ларионова үнгэрһэн 9 һара соо эхэ гахай бүриһөө 13,6 поршоонхо абанхай. Мүн нэгэ эхэ гахайһаа 1,5 тонно (амидын шэгнүүрээр) гаран мяха абаба. Жэлэй дүүрэтэр үшөө хэдэн гахайнуудынь түрэхэ юм.

Гадна залуу гахайшан Надежда Ван магтаалтайгаар ажалладаг. Тэрэнэй шахажа байдаг 88 гахайе мүнөө хараа һаатнай миин лэ мүндэлзэжэ байха. Энэ хадаа Надежда, тэрэнэй үеын нүхэр Анна Жаровагай зоригтойгоор ажаллаһанайнь аша үрэ мүн. «Таргалуулһан гахайнуудаа дунда зэргээр нэгэ центнерһээ бага бэшэ шэгнүүртэйгээр гүрэндөө худалдахамнай» гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ. Тиихэшье. Мүнөө гахайнуудта ороохо таряанай һүүл, мүн корнеплодуудые элбэгээр эдюулжэ байнхай.

Тиигэжэ эндэхи таряашад, малшад түрэл партиингаа Центральна Комитедэй ээлжээтэ Пленумые угтуулан ажаллажа байхадаа үглөөдэрөө улам баян дэлгэр болгоно. Үглөөдэр—үшөө ехэ һүн һаагдаха, тугал, буруунууд, хони, гахайнууд бүри таргалуулагдаха. Ажалай түрүүшүүл улам олошорхо. Инмэл ха юм даа, совет сагаймнай хүдөө нютагай үглөөдэр.

Т. Баймин.

Республикын колхоз, совхозуудта таряанай, хартаабхын үрэһэ хүрэнгэ хаалга, тэжээлэй корнеплодуудые хуряалга тухай

1959 оной октябриин 15-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Ороохото ургамалнуудай үрэһэн	Хартаабхын үрэһэн	Тэжээлэй корнеплодуудай хуряалга
Иволгын	97,9	58,0	62,5
Хориин	95,2	34,8	58,8
Зэдын	92,5	47,2	79,9
Бичурын	91,2	55,3	66,8
Ториин	89,4	51,1	68,4
Баргажанай	88,7	67,1	84,3
Заиграйн	88,3	34,6	72,2
Кабанскын	86,3	88,4	66,1
Прибайкалиин	84,6	67,6	61,1
Байкало-Кударын	81,2	91,5	—
Хэжэнгын	75,4	23,3	73,7
Кударын	74,5	63,7	76,1
Сэлэнгын	66,8	46,3	52,9
Тарбагатайн	65,9	65,1	59,0
Мухаршэбэрэй	61,7	84,1	49,0
Кяхтын	59,0	63,2	94,2
Түнхэнэй	54,5	60,5	69,1
Баунтын	53,1	59,2	—
Курумканай	46,9	61,4	88,5
Закаменай	46,6	51,9	79,1
Яруунын	32,9	28,6	49,0
СОВХОЗУУД:			
Яруунын	100,0	83,9	75,1
Хориин	60,2	34,1	83,2
Иволгын	50,9	48,2	27,0
«Эрдэм»	39,1	75,7	80,1
Кяхтын	38,9	85,7	100,9
Борьёогой	37,4	11,2	18,4
Бичурын	32,0	95,7	41,7
Сэлэнгын	31,6	100,8	72,5
Кабанскын	21,7	63,0	70,0

ОРОН ДОТОР БИБЛИОТЕКЭНҮҮДЭЙ ХЭРЭГЫЕ ҺАЙЖАРУУЛХА

СССР-эй Культурын министерстводэ

Манай орон дотор 1.500 миллион номтой 400 мянга шахуу библиотекэ мүнөө бии. Дунда зэргээр абажа үзэхэдэ, Советскэ Союзай 500 хүн бүридэ нэгэ библиотекэ хүртэдэг байна. Номойнгоо тоогой талаар манай Эхэ орон бүхы капиталистическэ оронуудые ахижа гараһаар үнинэй.

Библиотекэнүүдэй хэрэгүүдтэ дутуунууд үшөө бии гэжэ тэмдэглэһэн. КПСС-эй Центральна Комитедэй заабаринуудай ёһоор, эдэ дутуунуудые зайсуулха хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые СССР-эй Культурын министерство хараалба. Ойрын хоёр-гурбан жэлэй туршада бүлэ бүхэнэй ном абажа уншаха аргатай болохын тулада хүн зониие библиотекэнүүдээр хангаха районно, городской, областной болон республиканска түсэбүүдые бүхы зургаануудай хамтаржа зохёохые нютагуудтахи соёл культурын организаціудта дурадхагдаа. Энэ үе соо библиотекэнүүдтэ мебель болон бусад түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаһан һайн байранууд үгтэхэ ёһотой.

Бүхы зургаануудай библиотекэнүүдэй хүдэлмэриие хинажа, мүн хүтэлбэрилжэ байхын тула СССР-эй Культурын министерстводэ библиотекэнүүдэй главна инспекци байгуулагдаха юм.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ, СССР-эй гүрэнэй библиотекэ мэргэжэлтэй методистнуудтай байһан туладаа ороной библиотекэнүүдтэ (научно-техническэһээ бэшэндэ) методическа туһаламжа үзүүлхэ, библиотекын хэрэг эрхилхэ болон библиографиин талаар заабари үгэдэг байха ёһотой. Хариин литературын талаар энэ зорилго хариин литературын бүхэсоюзна гүрэнэй библиотекэдэ даалгагдаа.

Ажалшадай улам ургажа байгаа эрилтые хангахын тулада библиотекэнүүдтэ шэнэ ном хубаарилан үгэлгэ гуримшуулагдаха байна. Библиотекэнүүд хуушарһан номуудһаа сэбэрлэгдэжэ, шэнэ шэнэ политическэ, научно-техническэ, естественно-научна, үйлэдбэриин, уран һайханай, тайлбари үгэлгын, һуралсалай литератураар хангагдаха зэргэтэй. Библиотекэнүүдэй коллекторнүүд уншагшадай эрилтые хараада абан зохёогдоһон захилнуудаар лэ библиотекэнүүдтэ мүнөө ном эльгээдэг болохо ёһотой.

Уншагшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха, библиографическа эрдэм дэлгэрүүлхэ, библиотекын хүдэлмэрилэгшэдые һайнаар бэлэдхэдэг болохо, библиотекэнүүдэй хүдэлмэридэ олониитые хабаадуулха хэмжээнүүд хараалагданхай.

КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые тайлбарилха, Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын политика болон шиидхэбэринүүдые тайлбарилха, совет хүнүүдые хүмүүжүүлхэ, коммунистическэ ушар ёһо мэдэлгыень, культурно-техническэ болбосоролыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ парти болон гүрэндэ эдэбхитэйгээр туһалха гээшэ библиотекэнүүдэй гол зорилго болоно. Ажалшадые, илангаяа залуушуулые ном уншаха дуратай болгохо, ном шэлэжэ олохо, тэрэниие бээе даагаад үзэхэ хэрэгтэнь тэдэндэ туһалха гээшэ библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй уялга мүн.

(ТАСС).

Дунда һургуули эрхимээр дүүргэгшэдые медаляар шагнаха гурим тухай

Дунда һургуули дүүргэгшэдые «һуралсалдаа, ажалдаа эрхим амжалта туйлаһанай түлөө, бэеэ жэшээтэ һайнаар абажа ябадагай түлөө» медальнуудаар шагнаха шэнэ гурим РСФСР-эй Гэгээрэлэй министрын приказаар тогтоогдобо. Шэнэ дүрим 1960 онһоо хүсэндөө орохо юм. Энэ дүримэй ёһоор, 10 жэлэй һургуулинуудые, үйлэдбэриин һуралсал гаралгатайгаар юрэнхы эрдэмдэ һураха, ажалай политехническэ дунда һургуулинуудые дүүргэгшэдтэ, тэрэшэлэн хүдэлмэришэн, хүдөө залуушуулай һургуулинуудые дүүргэгшэдтэ алтан, мүнгэн медальнууд олгогдохо байна.

Түгэсхэлэй класста үзэдэг бүхы предмедээр жэлэй турша соо, мүн экзаменай үедэ «5» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр һургуули дүүргэгшэд алтан медаляар шагнагдаха. Тиихэдээ тэдэнэр хэр зэргэ һураа6 гэжэ хараханаа гадна, үйлэдбэриин даалгабари амжалтатайгаар дүүргээ гү, бэеэ жэшээтэ һайнаар абажа ябадаг гү, ниитын хүдэлмэридэ хабаададаг гү гэжэ харагдаха байна. Юрэнхы эрдэм олгодог ажалай политехническэ дунда һургуули дүүргэгшэд алтан медаль абахадаа дурсагдаһан эрилтые хангахаһаа гадна, үйлэдбэридэ һурахадаа, ашаг үрэтэ ажал хэхэдээ эрхим амжалта туйлаһан байха ёһотой.

Түгэсхэлэй класста үзэдэг бүхы предмедээр жэлэй турша соо, мүн экзаменай үедэ хоёрһоо бэшээрнь «5» гэһэн, хоёроорнь «4»-һөө доошо бэшэ сэгнэлтэтэйгээр һургуули дүүргэгшэд мүнгэн медаляар шагнагдаха. Тиихэдээ тэдэнэр үйлэдбэриин даалгабари амжалтатайгаар дүүргээ гү, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг гү гэжэ харагдаха байна. Үйлэдбэриин һуралсал гаралгатайгаар юрэнхы эрдэмдэ һураха, ажалай политехническэ дунда һургуули дүүргэгшэд XI-дэхи класста үзэдэг бүхы предмедээр жэлэй турша соо, мүн экзаменай үедэ хоёрһоо бэшээрнь «5» гэһэн, хоёроорнь «4»-һөө доошо бэшэ сэгнэлтэ абаһан байгаа һаа, үйлэдбэридэ һурахадаа, ашаг үрэтэ ажал хэхэдээ эрхим амжалта туйлаһан, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан байгаа һаа, мүнгэн медальда хүртэхэ эрхэтэй.

«Һуралсалдаа, ажалдаа эрхим амжалта туйлаһанай түлөө, бэеэ жэшээтэ һайнаар абажа ябадагай түлөө» алтан, мүнгэн медальтайгаар һургуули дүүргэгшэд СССР-эй дээдэ һургуулинуудта абтаха талаар бусадһаа булюу эрхэтэй байха. Медаляар шагналга һургуулиин багшанарай соведэй гэшүүдэй имагтал нэгэн һаналаар абаһан шиидхэбэриин ёһоор бэелүүлэгдэхэ байна.

(ТАСС).

Партийна ажабайдал

ХҮДӨӨДЭ ПАРТИЙНА ҺУРАЛСАЛАЙ ЖЭЛ ЭХИЛБЭ

Худөө ажахын экономико шудална

ИВОЛГА. Аймагай колхозуудта, совхоздо, эмхи зургаануудта партийна һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ. КПСС-эй түүхэ, худөө ажахын экономико шудалха кружок, семинарнууд байгуулагданхай.

Мүнөө партийна һуралсалай түрүүшын хэшээл эхилбэ. Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин дэргэдэ байгуулагдаһан худөө ажахын экономико шудалха кружогой түрүүшын хэшээл октябриин 15-да үнгэрөө. Пропагандист нүхэр Б. Л. Цыбенов «Колхозуудай үйлэдбэриин саг үргэлжын бригада» гэһэн темээр түрүүшынгээ хэшээл хээ.

Мүн Иволгын совхозой 5-дахи, 1-дэхи отделенидэ худөө ажахын экономико шудалха кружок хүдэлжэ эхилээ.

Д. Шагдуров.

Эмхитэйгээр эхилбэ

Энэ жэлдэ Яруунын аймагта партийна һуралсал эмхитэйгээр эхилбэ. Аймагай колхозууд болон совхоздо, эмхи зургаануудта партийна һуралсал урда урда жэлнүүдэйхидэ орходоо нэгэ бага ондоогоор эмхидхэгдээ. Аймаг дотор 39 кружок, семинарнууд байгуулагдаа юм. Эдэнэй 20-ниинь КПСС-эй түүхэ шудалха кружок, худөө ажахын экономико шудалха 3 семинар, долоон жэлэй дунда һургуулинуудай дэргэдэ хүн зониие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ 8 кружок бии болгогдоо. Хамта дээрээ долоон зуугаад хүн һуралсана.

Партиин айкомой дэргэдэ аймагай экономическа семинар хүдэлхэ. Энээндэ аймагай эмхи зургаануудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд һураха юм. Партиин айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Раднаев энэ семинарые хүтэлбэрилхэ. Мүн «Дружба» колхозой партийна комитедэй дэргэдэ, Яруунын мяха-һүнэй совхоздо худөө ажахын экономико шудалха семинар байгуулагданхай.

Октябрь һарын 15—16-най үдэрнүүдтэ партийна һуралсалай хэшээл эхилжэ байна. Эгэтын һургуулиин дэргэдэхи партийна организацида партиин түүхэ шудалха кружок хэшээлээ эхилээ. Пропагандист—Эгэтын дунда һургуулиин багша нүхэр Модогоров КПСС-эй түүхын шэнэ номоор түрүүшынгээ хэшээл үнгэргэбэ.

Мүн Яруунын совхозой фермэнүүдтэхи партиин түүхэ шудалха кружогуудай хэшээл октябриин 15-да захалба. Исингын долоон жэлэй, Гүндын дунда һургуулинуудай дэргэдэхи коммунизмын үзэл сурталаар хүн зониие хүмүүжүүлхэ семинарнуудай хэшээл мүн лэ эхилбэ.

Ц. Дандаров.

Хэлхеэ холбоошодой һуралсал

Хэлхеэ холбооной Улан-Удын конторын дэргэдэхи партийна организацида 53 коммунистнууд тоологдоно. Эдэнэр бултадаа һуралсадаг. Һуралсалай энэ жэлдэ партиин түүхэ шудалха хоёр кружок эндэ байгуулагдаад хүдэлжэ байна.

Эндэ һуралсалай шэнэ жэл эмхитэйгээр эхилэгдээ. Хоёр хэшээл үнгэрөө. Кружогуудта һурагшад һайнаар бэлэдхээд, хэшээлдээ бултадаа хабаадана.

Н. Хазагаев.

Бидэнэрээ бү мартыт

Худөө нютагуудта һуудаг ажалшадта олон янзын темээр лекци уншажа байгаа һаань, ехэ һайн байха бэлэй. Теэд манай Булам нютагта (Хориин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз) энэ шухала хэрэг тоогдодоггүйнь гэмшэлтэй.

Энэ жэлдэ манай колхозн игууд оройдоол 1—2 лекци шагнаһан байна. Партиин райкомой, политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ аймагтахи бүлгэмэй отделениин зүгһөө энээниие анхаралдаа абаг лэ.

Б. Дондоков,

Худөө ажахын артелиин Устав наринаар сахиха

КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой пленумһээ

Партиин ЦК-гэй 1953 оной сентябриин Пленумһээ хойшо парти, правительствомнай худөө ажахые хүгжөөхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэһэниинь мэдээжэ. Һүүлэй жэлнүүдые абаад үзэбэл, Мухаршэбэрэй аймаг малһаа ашаг шэмэ абаха, ороохо таряанай ургаса дээшэлүүлхэ талаар горьтойхон амжалта туйлаһан байха юм. Гансахан мүнөө жэлдэ аймаг миллион 200 мянга гаран пүүд таряа гүрэндэ тушаагаа. Ажалшадай ажаһуудал жэлһээ жэлдэ һайжаржа байнхай.

Тиихэтэй хамта, ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаададаг, үнэн сэхээр ажалладаг хүнүүдэй хажуугаар, үмсынгөө хубита ажахыда адууһа мал хэмһээ үлүүгээр баридаг, худөө ажахын артелиин Уставай ёһо гуримда харша ябадал гаргадаг хүнүүд үшөөл бии. Тэдэ хүнүүд өөһэдынгөө хубиин хэрэгтэ хамаг һаналаа табяад, хамтын ажалда албан хойрогоор, ёһо тэдыгээр хандадаг байна бшуу. Үмсынгөө ажахыда мал олоор баригшад элдэб хуурмаг аргаар хэдэн буусын газартай байдаг, үгышье һаа колхозой поли, сабшалангай газар дээрэһээ үбһэ тэжээл хуряажа, малаа тэжээнэ. Мүн һүүлэй үедэ совхозой ажалшадай, аймагай бусад организацинуудай хүдэлмэришэд, алба хаагшадай дундаһаа мал олоор баридаг баримта үзэгдэнэ.

Энээн тушаа тусхай асуудал КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой Пленум дээрэ табигдажа, худөө ажахын артелиин Уставые хазагайруулха ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ гэжэ шиидхэгдээд, энэ дутагдалые усадхаха тушаа хэмжээнүүд хараалагдаба. Энэ асуудалаар элидхэл хэһэн партиин айкомой секретарь нүхэр А. Власов нютагуудһаа олон жэшээнүүдые харуулаа.

«Знамя Ленина» колхозой айл бүхэндэ хубиин тусхайта газар тушаагдажа үгтөөгүй байха юм. Тиимэһээ колхозой правлени жэл бүри сабшалангайнгаа эгээл һайн газарһаа айл бүхэндэ хэмжэжэ үгэнэ. Тэрэнһээ уламжалан зарим айл колхозой эдлэжэ байһан сабшаланда өөрынгөө дураар орожо, һайн газарыень шэлэн абадаг болонхой. Мүн тиихэдэ зарим бүлэнэр хоёр буусын газартай байдаг. Жэшээнь, энэ колхозой комплексно бригадын бригадир нүхэр Цыдыпов хүгшэн абатаяа сугтаа байдаг. Тиигээд абынгаа хубида үшөө нэгэ буусын газар хэмжүүлжэ абаһан байха юм. Колхозн игуудай хамтын суглаан дээрэ баталан абтаһан Уставай ёһо гурим эбдэхэ ябадал «Забайкалец», «Победа» болон бусад колхозуудаар үзэгдэнэ.

Хубиингаа ажахыда мүн мал үлүүгээр бариха ушарнууд олон үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Никольскын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой 10 айл шалгажа үзэхэдэ, тэдэнэр баталагдаһан худөө ажахын артелиин Уставаар хараалагдаһанһаа олон малтай, байшоо. Колхозой главна бухгалтер В. Селезнев 4 үнеэ, 3 томо гахай барина. «Дружба» колхозой гэшүүн Ф. Метелкинэй бүлэ—4 үнеэ, 13 хонитой, «Эрдэм» совхозой хонишон Г. Машуев—10 толгой эбэртэ бодо мал, 40-өөд хонитой байба.

Мал адууһа олоор барижа байһан колхозн игууд хамтын ажалда мүртэйгөөр хабааданагүй. Энээн тушаа нэгэ жэшээ харуулая. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн нүхэр Леонов 3 үнеэтэй. Теэд тэрэ хүбүүнтэеэ ажаллаабди гээд, жэл соо оройдоол 331 ажалта үдэр олоһон байна бшуу. Һамганиинь нэгэшье ажалта үдэргүй.

Пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд энэ асуудалые саг соогоо табигдаа гэжэ тэмдэглэбэ.

Худөө ажахын артелиин Уставай 5-дахи пункт хамтын суглаануud дээрэ ажахытай холбоогүйгөөр, хайша хэрэгээр хаража үзэгдэнэ. Зарим колхозуудай Устав колхозн игуудай бүлын хэды үүли зүгын гэр барижа байхые хараалаагүй байдаг. Энээниие яажа ойлголтойб? Жэшээнь, 10—20 үүли баридаг айл зүгынгөө тоһоор олзо хээд, ажал хэншьегүй байхадань хамаагүй бшуу. Эдэ дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэй. Тиихэдэ Устав баталалгада зорюулагдаһан колхозн игуудай хамтын суглаанууд хүн зон үсөөнтэйгөөр үнгэрнэ. Тиигэжэ хуулита бэшэ, хүсэгүй тогтоолнуудые гаргаха ябадал колхозуудта али олон үзэгдэнэ гэжэ үгэ хэлэһэн олон хүн хэлээ.

Худөө ажахын артелиин Уставые наринаар сахидаг болохо тушаа пленум зохёохо тогтоол баталан абаба.

Т. Гармаев, манай корр.

ҮДЭРЭЙ ТЕМЭДЭ

Хэблэл захилга эхилээ...

Совет хүнүүдэй культурна эрилтэнь угаа ехэ болоо, саашадаа бүри түргөөр ургахань лабтай. Юуб гэхэдэ, элдэб һонин номуудые, олон янзын газетэ, журналнуудые уншаха, хэрэглэхэ гээшэ олониитэ ажалшадай оюун ухаанай, соёл сурталай эрилтын нэгэн болоно.

Манай республикын алишье захада, алишье буланда газетэ, журнал уншадаггүй хүн үгы шахуу болонхой. Улад зоннай үдэр бүри газетэ, журнал уншажа, элдэб һонин тухай ойлгожо абадаг бшуу. Энээн дээрэһээ бодоод үзэхэдэ, ажалшадай дунда хэблэл үргэнөөр тараалгын ямар ехэ удхашанартай байһаниинь элирнэ.

1960 ондо абтаха хэблэл захилга энэ оной октябриин нэгэнһээ эхилбэ. Тиимэһээ партийна, советскэ, профсоюзай организацинуудай, мүн хэлхеэ холбооной эмхи зургаануудай, илангаяа «Союзпечатиин» хүдэлмэрилэгшэдэй урда тон харюусалгатай зорилгонууд табигдаад байна. Мүнөө жэл республика доторнай 250 мянгаад хэһэг элдэб газетэ, журналнууд зоной дунда тараагдахаар хараалагдана. Энэмнай бага бэшэ хүдэлмэри гээшэ. Ушар тиимэһээ хэблэл тараалгада олониитын түлөөлэгшэд үргэнөөр хабаадуулагдаха ёһотой.

Гэбэшье үнгэрһэн хахад һарын туршада мүртэй юумэн хэгдээгүй. Хэблэл захилга урда мэтэ һулаар ябуулагдана. Илангаяа тусхай һалбаринуудай, мүн республиканска газетэ, журналнуудые захилга муугаар эмхидхэгдэжэ байна.

Колхоз, совхоз болон РТС-үүдтэ хэблэл тарааха түлөөлэгшэд үшөө элсүүлэгдээдүй байһаар. Закаменай, Хэжэнгын, Ахын, Тарбагатайн аймагуудта энэ шухала кампани нёдондоонойхи шэнги хангалтагүйгөөр ябажа байнхай. Эдэ аймагуудта харуулан ойлгуулха агитаци огто хэрэглэгдэнэгүй. Партийна, комсомолой, профсоюзай эдэбхитэдэйнь зариман каталог, рекламтайшье өөһэдөө хүсэд танилсаадүй байха юм.

Арад зоной дунда хэблэл тараахадаа ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха шухала. Үнгэрһэн жэлэй байдалһаа харахада, энэ хүдэлмэриин һайнаар лэ ябуулагдаһан газарта хэблэл захилга эмхитэй, амжалтатайгаар үнгэрдэг байна. Жэшээлхэдэ, нёдондо жэл Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түлөөлэгшэ Эрдыжат Хутаков даалһан хэрэгтээ үнэн сэхээр хандаһанай ашаар гансаараа 212 хэһэг республиканска газетэ захюулаа юм.

Мүн Кяхтын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн нүхэр Осеев И. П. 198 хэһэг газетэ багахан сагай туршада ажалшадай дунда тарааһан байха. Иимэ жэшээ олон.

Зорилго юуб гэхэдэ, урда жэлнүүдэйнгээ түрүү дүй дүршэлые хэрэглэн, арад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа, хэблэл захилга эмхитэйгээр үнгэргэхэ ёһотойбди.

П. Разницын.

Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ
ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭБЭ

Агууехэ Октябриин 42 жэлэй ойдо зорюулагдаһан социалистическэ мүрысөөнэй далайса үдэрһөө үдэртэ үргэдэнэ. Улан-Удын судна бүтээдэг заводойхид энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, ажалдаа амжалта туйлана.

Үнгэрэгшэ сентябрь һарада эндэхин Лена, Обь мүрэнүүдэй уһаар тамарха дүрбэн шэнэ баржа бүтээжэ эльгээбэ.

Нүхэд А. Паршин, К. Киргизов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд мүнөө жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялгаяа дүүргээ.

Нүхэд Г. Шубинай, В. Арбутовскиин хүтэлбэрилдэг слесарьнүүдэй бригаданууд байгша онойнгоо түсэбые дүүргэнхэй.

Зураг дээрэ: заводой электрогагнууршан М. В. Бухольцева.

Д. Балдановай фото, текст.

3 һараар урид

Кяхтын аймагай предприятинуудай хүдэлмэришэд ажалдаа үдэр бүри шэнэ амжалта туйлаха зуураа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

Банида гал түлидэг, хубсаһа хунар угаадаг комбинадай хүдэлмэришэд (директорынь нүхэр Аппولонов) байгша онойнгоо түсэбые болзорһоонь 3 һара шахуу урид, 6 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, аймаг соогоо түрүүлээ. Эдеэ хоолой комбинадайхид 9 һарынгаа даабари 122 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 1 миллион 106 мянган түхэригэй продукци гаргаба. Эдеэ хоол үйлэдбэрилхэ гүрэнэй даалгабариие ноябриин 7 хүрэтэр дүүргэхэ, ажалайнгаа бүтээсэ 110 процентдэ хүргэхэ, продукциин өөрынь үные химдаруулха гэжэ шиидэнхэй.

А. Китаев.

ПАРТИИНГАА УРЯАДА ХАРЮУСАН...

Барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэришэд! Үйлэдбэреэ үргэдхэгты, барилгын материалнуудай шанарые улам һайжаруулагты! Долоон жэлэй барилгануудта цемент, хабсаргамал конструкци ба хэрэгсэлнүүдые бүри ехээр бүтээжэ үгэгты!» гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй Уряанууд соо хэлэгдэнэ.

Түрэл партиингаа тус уряада харюусан, Дээдэ Березовкын хирпиисын заводой коллектив шэнэ уялганууды абаа. Энэ жэлэйнгээ түсэбые декабриин 5-да дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 1 миллион хэһэг хирпиисэ, 300 мянган хэһэг шлакоблок гаргаха гэжэ шиидэбэ. Заводой хүдэлмэришэд энэ харюусалгата уялгаяа бэелүүлхын түлөө мүрысөөндэ оролсон, бүхы хүсэ шадалаа эмхидхээд, шэнэ арга боломжо хэрэглэжэ эхилээ.

Үйлэдбэриинь хүсэн жэлһээ жэлдэ ехэ болоно. Тиигэһэнэй ашаар энэ жэлдэ 35 миллион хэһэг хирпиисэ гаргаха аргатай болобо.

Онцһон арга хэрэглэжэ, хүдэлмэришэдэй ажалые нилээд хүнгэрүүлээ. Энээнһээ түрүүн автомашина дээрэ хирпиисэ гараараа ашадаг байһан юм. Харин мүнөө гансахан машина хорин хүнэй хэхэ худ... рние бүтээдэг болонхой. О... арга хэрэглэһэнэй ашаар энэ... прияти гүрэнэй хоёр зуугаад м... түхэриг мүнгэ зөөри алмахань...

Вагондо ашагдаһан нүүрһэ ... гаха ажал оньһожоруулагдажа... дэлмэриин саг 8 дахин хороо... хэреэн пеэшэн руу нүүрһэ ... ажал, пеэшэнгэй шулуун та... дээрэ гаргагдаһан үнэһэн, ... шорой арилгаха хүдэлмэри о... жоруулагдаба.

Найман һарын туршада ту... водойхид 20 гаран миллион ... хирпиисэ гаргажа, 801 мянга... һэгээр үлүүлбэ. Афанасий Ав... Пешовой хүтэлбэрилдэг хирпи... хэб сохидог цех соо халаана... даабари дүүргэдэггүй хүдэл... шэн байхагүй.

Хирпиисэ галдадаг цехын ... (мастерынь КПСС-эй гэшүүн А. А. Крюков) сентябрь һар... түсэбые 114 процент дүүргэж... рысөөндэ түрүү һуури эзэлб... нэр коммунистическэ ажалай... лаанай нэрэ зэргэдэ хүртэх... лөө тэмсэнэ.

С. Капус...

Уншагшаднай мэдээсэнэ

Хара хубияа харагшад

Манай аймагай колхозуудай гол һалбаринь мал ажал болоно. Тиимэһээ энээндэ онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Гэбэшье зарим колхозууд мал ажалһаа ашаг шэмэ багаар абана. Тиимэл шалтагаанһаа олзо доход оруулха түсэбынь дүүргэгдэнэгүй. Аймаг соохи томохон ажахынуудай нэгэн болохо Шараголой сельсоведэй Ранжуровай нэрэмжэтэ худөө ажахын артелиие абаад үзэе.

Энэ колхоздо адууһа малай ашаг шэмэ бирaтай дээшэлнэгүй. Мүнөө жэл 960 мянган литр һүн абтаха ёһотой аад, 9 һарын туршада 476665 литр һаагдаа. Гүрэндэ тушаагдаха 655 мянган литрһээ оройдоол 254821 литрынь тушаагдаба. 155 центнер 51 килограмм нооһон абтаа гэхэ гү, али түсэбынь оройдоо 73 процент дүүргэгдээ. Гурбадахи кварталда нэгэшье килограмм мяхан гүрэндэ тушаагдаагүй.

Ниитын малһаа ашаг шэмэ юундэ багаар абтанаб гэхэдэ, худөө ажахын Устав бүдүүлигээр эбдэгдэнэ. Хэдэ хэдэн колхозн игууд хубиингаа ажахыда Уставаар хараалагдаһанһаа үлүү олон мал баряад, ниитын ажалда хабаадагүй. Тэдэ малаа ондо оруулхын тула колхозой газар дээрэһээ үбһэ тэжээл бэлдэжэ абана. Энээнһээ боложо, ниитын малда үбһэ тэжээл багаар бэлэдхэгдэдэг.

Хамтын суглаагаар баталагдаһан Уставай ёһоор артелиин бүлэ бүхэн гурбан толгой бодо мал (тэдэнэй тоодо үнеэ, тугал, буруу), зургаан хони, нэгэ ехэ гахай бариха эрхэтэй. Мүн бууса шадараа 0,8 га газартай байха зэргэтэй.

Гэбэшье Ануга стайн бригадын Ф. Н. Ногочеев, Е. Я. Шангина Цагаан Чулуутайн бригадын 8 колхозн игууд хубиингаа мэдэлдэ олон мал барина (тэдэнэй тоодо Виктор Батомункуев 5 үхэртэй) Шараголой, Хуторай бригадануудай 27 колхозн игууд Уставһаа гадуур мал баридаг байба. Андриян Шангин 6 үхэр, Николай Аносов 6 үхэр, 10 хонитой, Анастасия Жаркова 4 үхэр, 12 хонитой, Н. Бабыкин—5 үхэр, И. Носов—5 үхэр, Н. Игумнов—5 үхэр, Д. Шангин 8 ямаа тэжээнэ.

Ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулаад байхада, олон колхозн игууд үлүү малаа колхоздоо худалдажа эхилээ. Һүүлэй мэдээгээр 200 толгой эбэртэ бодо мал, хони, ямаад худалдагдан абтаа. Гэхэ зуура, зарим колхозн игууд элдэб шалтагаан дурдаад, үлүү малаа ондо оруулхаар һэдэнэ. Тиимэһээ зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үшөө үргэнөөр ябуулха шухала.

Зарим айл нэгэ гэртэ сугтаа байгаад, сомоной Соведэй ям... гэршэлгэгүйгөөр хоёр бүлэбди... тоологдодог. Тиигэжэ олон м... рихa һанаатай. Жэшээлхэд... фед Игумнов хадам эхэ Е... та Хлебниковатайгаа суг һ... арбаад жэл болоо юм. Энэ ... үхэртэй. Эгэшэ дүүнэр Ана... Екатерина Жарниковатан ... айлабди гэжэ тоолоод, 7 бо... баридаг.

Мүнөө аймаг соохи колхоз... дай хубиингаа мэдэлдэ ... байһан үлүү малыень худа... абаха тусхай комиссинууд ... хэгдээ. Октябриин 3-най мэд... 908 толгой бодо мал худа... абтаа. Үшөө 2120 хони, ... худалдагдаа. Уставай ... үлүүгээр абаһан газар ко... гуудһаа, хүдэлмэришэдһээ, хаагшадһаа бусаагдаа.

П. Агаф...

Хүлеэһээр үнинэ...

Мухаршэбэрэй аймагай ... совхозой 4—5-дахи отделен... 300 гаран үрхэтэ айл ажа... Теэд тэдэнэр хэды жэлэй т... «харанхы» һууһаар: эндэнь ... хүрэтэр зайн гал оруулагда...

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд... шадай энэ гуйлтые хангаха... һээр үнинэй.

Б. Цыр...

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Бэе бэедээ хаялсахада ... туһа болохоб"

Иимэ гаршагтайгаар ман... зетын сентябриин 25-най ... толилогдоһон бэшэг соо За... аймагай Дүтэлүүрэй сом... культурна гэгээрэлэй эмхи... нуудай—худөөгэй клуб, б... кын зүгһөө ажалшадай ку... эрилтые хангадаггүй байһа... дань хэлэгдэһэн юм. Мүн ... үбэлдэ бэлэдхэлэй худа... муугаар эмхидхэгдэжэ бай... хай тэмдэглэгдээ һэн.

Статья соо хэлэгдэһэн ... танууд шалгалтаар тодорһо... дутуунуудые усадхаха хэмж... хыень аймгүйсэдкомой ... таһагые даагша нүхэр Дүтэ... тэлүүрэй сомоной Соведэй т... шэ нүхэр Цыбиков гэгшэдт... хагдаа.

1960 ондо Дүтэлүүр ... шэнэ клуб баригдахаар ... даба. Энээн тухай Закамен... гай Соведэй гүйсэдхэхэ ко... түрүүлэгшэ нүхэр Ошоров ... да мэдээсэбэ.

Түрүүшын советскэ газотурбовоз

Москвагай область. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Коломенскэ тепловоз бүтээдэг завод дээрэ советскэ түрүүшын газотурбовоз хабсаруулагдажа дүүрүүтэ болонхой. **Зураг дээрэ:** газотурбовоз.

ТАСС-эй фотохронико.

ХҮГЖЭН ҺАЛБАРҺАН ХҮДӨӨ ТОСХОН

☆ ☆

ЙДАЛАА БҮРИ ҺАЙЖАРУУЛХЫН ТҮЛӨӨ

ажахыгаа хурдан түргэнөөр хүг- тухай парти, правительствын тог- ааларинуудые бэелүүлэн, манай Зэ- аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой баатарлигаар ажаллажа, һүү- дүрбэ табан жэлэй хугасаада мал, та- ажалай, барилгын хэрэгтэ ехэхэн мта туйлаа.

мал һурэгнай илангаяа ехээр үдэжэ . Колхозой 30 мянган хонид, 1700 мал, хэдэн зуугаад адуун, гахай, гэхэ мэтэ 67 ондоо газарта байр- ай. Үнэн сэхэ ажалаараа онсо ан түрүү малшад манайда олон. түрүү агротехникэ сахижа, газараа һай- эндүүрилһэнэй, харууһалһанай эне жэлдэ 5 мянга шахуу гектар ай га бүриһөө 12 центнерһээ дээшэ тарян хурягдажа абтаа.

Мал, таряан ажалай хүгжэхэтэй хамта барилганuудые түргөөр эмхидхэхэ болоо һэн. Үнеэдэй типовой хэдэн шэнэ полевой стан, таряанай хоёр 600 тонно орооһо багтааха склад, хо- гахайн байранууд баригдаа. Сепа- пункт баригдажа, ашаглалгада гаданхай.

Дүрбэн жэлэй соёлой добтолгын сонос- ходо, Инзагата нютагаархин ехэтэ угтаһан юм. Үйлсын комитедүүд, айнуудай Совет байгуулагдаа бэлэй. гэшүүд тосхоноо болбосон түхэл- болгохо гэжэ ехэхэн оролдоһон байна.

Колхозойнгоо гол буусада шэнэ барил- ануудые тусхай түсэбэй ёһоор хэхэ гэжэ шэнообди. Һүүлэй үедэ колхозникуудта хурагдажа 80 шахуу гэр баригдаа, гэр һэльбэгдэн заһабарилагдаа.

Правлениин шэнэ байшан, магазин, гараж, гэхэ мэтэ ашаглагда- ахаланхай. Мүноо һургуулиин хоёр дабхар байшан, бани, больница, ветеринар- на пункт баригдажа байна.

Ерэхэ жэлнүүдтэ ехэ юумэ хэхэ түсэб- тэйбди. Ростовско областиин Сталинай нэ- рэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ А. Н. Че- ховский өөһэдынгөө хэжэ бүтээжэ байһан юумэнүүд тухай «Правда» газетэдэ һая- хан бэшээ. Тэндэ колхозникуудай байдал улам һайжаруулан хубилгахын, эхэнэрнүү- дые гэрэй ажалһаа нэгэ бага сүлөөлхын тула нийтын столовонуудые нээгээ юм байна. Энэнь тон зүйтэй, шухала хэрэг гэ- жэ манай колхозой правлени, партком һайшааба. Хойто жэлһээ столово, пекарни хоёрые нээхэмнай. Колхозой гэшүүд ба- риһан хилээмэ абадаг, столоводо ерэжэ эдеэлдэг болохо юм. Тиигэжэ үнэтэй сагаа алмаха, ажал хэрэгтэ зорюулха болоно.

Ургажа ябаа залуу үетэниие коммуни- стическэ ёһоор, ажалша бэрхээр хүмүү- жүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа табинабди. Үхибүүдтэ ууҗам һаруул һургуули, интер- нат байра барижа үгэхэмнай. Үхибүүднай дутаха, ядахые мэдэнгүй эрдэмтэй, түрүү хүнүүд болог лэ.

Колхозникуудай байдал городойхидо дү- тэрхы боложо байна. Һара бүри мүнгэн аванс үгтэнэ. Хүнүүд курорт, санатори- нуудта ошожо амардаг болоо. Колхознай иигэһээр сэхэ мүнгэн түлбэридэ орохо, амаралтын үдэр гэхэ мэтэ байгуулагдаха байха.

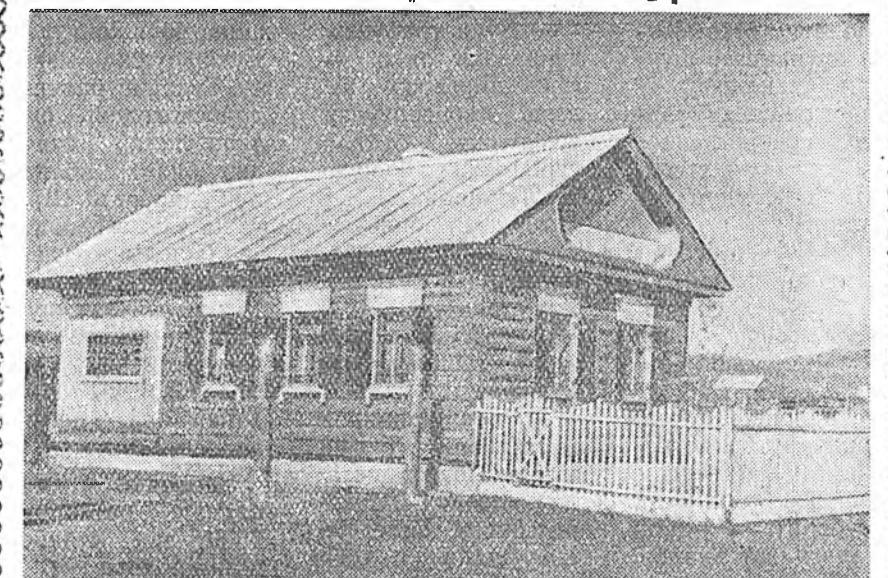
Мүнөө дээрээ шиидхэгдээгүй асуудал олон. Мал ажалһаа ашаг шэмэ үшөөл ба- гаар абтана, жэл бүри жэгдэ һайн ургаса хурягданагүй. Эдэ дутуунуудые ойрын сагта усадхажа, колхозникуудайнгаа бай- далые бүри баян, бүри хүхюун сэнгэлиг болгохо гээшэ колхозой правлениин, парт- комой нангин уялга мүн.

Б. Мурхонов,
колхозой түрүүлэгшэ.

Зураг-дээрэ: колхозой клуб.

Ажаллаха, амархадашье урматай

Инзагата тосхондо шэнэ гэрнүүд олон юм. Тэдэнэй нэгэниинь илан- гаяа ехээр анхаралымнай татаба. Томошье, һаруулшье, һайханшье байшан! Баруун тээгээ шэллэһэн ве- рандатай. Палисадник соонь модод һуулгагданхай. Иимэ гэртэ байгаад, ажаллаха, амархадашье урматай ха.

Гэрэй эзэн Галсан-Даба Гендуно- вич Ишеевтэ өөр тухайдаа, гэрээ яажа бариһан тухайдаа хөөрэжэ үгэ- хыень хандабабди. Тэрэ иигэжэ хөө- рэбэ:

«Колхозойнгоо түб буусаһаа 7— 8 модоной хараанда байдаг Уһата гэжэ нютагта хүгшэнтэеэ сугтаа 830 эрьс хонидые харууһалдаг хүм. Хонидоо һайнаар харууһалха, эдеэ- лүүлхын хойноһоо үдэр һүнигүй оролдоод лэ, сүлөөтэй сагаар хомор байдаг зомди. Тиимэһээ һая болотор шэнэ гэр бариха аргагүйдэгдээ гээ- шэ.

Колхознай һүүлэй үедэ ехээр баяжажа байнхай, тиихэтэйнь хам- та колхозникуудай байдал бүри һай- жарна. Энэ жэлдэ ажалта үдэр бү- риин табан түхэриг хубаагдаа һэн. Манай бүлэ 2927 ажалта үдэртэй байжа, арбан дүрбэ мянга гаран тү- хэриг абаһан юм.

Түб буусаһаа холо һуудаг намда гэр барижа орохо гээшэ бэрхэтэй байһаниинь мэдээжэ. Тиимэһээ ту- һалхыень гуйжа колхоздоо хандаа һэм. Колхозой правлени гүйлтыем халуунаар угтажа, зүбшөөһэн бай- гаа.

1957 ондо колхозой барилгашад гэрэй һуури болохо түрүүшын шулуу табиһан юм. Нёдондо шэнэ гэртээ ороо һэмди.

Гэрэйнгээ түлөө 12 мянган түхэ- риг колхоздоо түлөөб.

Колхознай ехэл һайн үүсхэл гар- гаа. Энэнэй ашаар малда ябадаг сү- лөөгүй хүнүүд шэнэ гэр байратай болоно ха юм. Хонишод Чойжонима Дашиев, Цыренжаб Аюшеев болон бусад—хамтадаа 9 айлда гэрнүүдые барижа үгөө. Иигэжэ гэшүүдтээ ан- харал табихадань, үшөө һайнаар, эршэ зоригтойгоор хүдэлхэ дуран хүрэнэ».

☆ ☆

Соёл гэгээрэлэй хүгжэлтэ

Колхозойнгоо ажахые хүгжөөн дэбжээхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байдаг хүнүүдэй һуудал байдалайнь, культурна эрилтые хү- сэд дүүрэн хангаха гээшэ нютагай партийна организацинуудай, соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүн- дэтэ хэрэг болоно.

Хоёр эхин организациие нэгэд- хэһэн партийна комитет энэ жэлдэ эмхидхэгдээ. 70 шахуу коммунист, 80 гаран комсомолшууд артелиин ажахын элдэб һалбаринуудта ажаллан, бүхы зониие бүри ехэ амжалтада зоригжуулна. 30 агита- тор томилогдоод, колхозникуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Жаргаланта, Эрээн Үбэр гэжэ нютагуудта, кол- хозой 2-дохи отделенидэ, түб буу- сада саг үргэлжэ хүдэлхэ агит- пунктнууд нээгдэнхэй. Тэндэ нюта- гай, центральна газетэ, журнал- нууд табяатай байдаг. Харуулан ойлгуулха агитаци, плакат, диаг- рамма гэхэ мэтээр агитпунктнууд гоёогдон шэмэглэгдэнэ. Агита- торнуудай орон доторхи, уласхоо- рондын байдал тухай хөөрэлдөө- нүүдые эмхидхэдэг, ажалай дүн гаргадаг юм.

Холын гүүртэ, отарануудта шэнэ газетэ саг дары абаашагдадаг, тэндэхи зон радиоприёмнигоороо шэнэ һонин шагнажа байдаг бо- лонхой. Тэндэ эмхидхэгдэһэн биб- лиотекэнүүдэй ном удаан болон- гүй һэлгэгдэнэ. Залаа Үбэр гэжэ нютагтахи полевой станда механи- заторнуудай культбаза энэ жэл нээгдээ.

Ханын газетэнүүдые гаргалгада ехэ анхарал хандуулагдана. «Ин- загатын һонин» гэжэ хэблэгдэмэл газетэ олон хэһэгээр гарана. Энээ ниие гаргалгада һургуулиин һурал- салай талые даагша Мария Нико- лаевна Дарицыренова эдэбхитэй- гээр хабаадалсадаг. Мүн нүхэр Дарицыренова эхэнэрнүүдэй сове- дые хүтэлбэрилнэ.

Хүдөөгэй библиотекэ, клубууд— соёл гэгээрэлэй гуламта болонхой. Уншагшадай тоо олошоруулха, зоной дунда номуудые нэбтэрүүл- хын тула манай библиотекэ ехэхэн хүдэлмэри хэдэг юм. Клубай дэр- гэдэ (даагшань Б. Базаров) уран һайханай бүлгэм муу бэшээр хү- дэлнэ. Энэ жэл болоһон харалгада манайхин аймаг соогоо нэгэдэхи һуури эзэлһэн юм. Багша Е. Сан- жиева (хүтэлбэрилэгшэнь), Ц. Лхамажапов, һаалишан С. Чой- мординова, хонишон А. Лубсанов болон бусад кружогуудай хүдэлмэ- ридэ эдэбхитэйгээр хабаададат.

С. Жаргалов,
колхозой парткомой секретарь.

Зураг дээрэ: колхозой парткомой сек- ретарь С. Жаргалов радиогоор үгэ хэлэжэ һууна.

Иимэ байха гэжэ һанаагүйб

Гүрэнэй экзамен, хахасалгын үдэ- шэ, «харгыдатнай амжалта хүсэ- нэбди» гэһэн багшанарай үгэнүүд хойномнай үлэбэ. Бурят орон гэ- һэн танигдаагүй, холын нютаг ма- ниие тиихэдэ уряалан дуудажа байгаа бэлэй.

Поездмнай зүүн тээшээ үдэр, һү- нигүй табилуулаад, үргэн уужам Сибирь нютаг харгын хоёр хажуу- гаар үнгэрбэ. Гоёшье, һүртэйшье гээшэнь! Тунгалаг уһатай суута Байгал далай илангаяа ехээр һо- нирхуулаа. Энэ гайхалта һайхан далай тухай иимэ олон дуун, үль- гэр домогууд дэмы найруулагдаа- гүй юм байна гэжэ Байгалые ню- дөөрөө харахадаал ойлгообди.

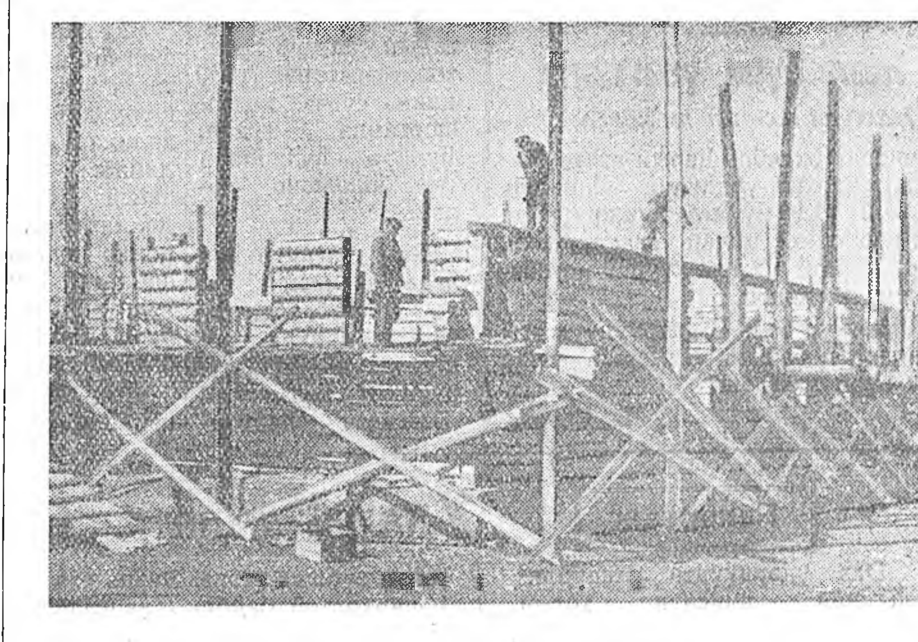
Улан-Удэ станциин перрон дээрэ буугаад байхадаашье, республикын Гэгээрэлэй министерстводэ орожо, Зэдын аймаг ошохо болоходоошье, Инзагата тосхондо буу буутараа- шье һанаам зобоо һэн. Ямар нютаг байха юм? Хүнүүдынь ямараар уг- таха юм?

Инзагата гээшэ хүбшэ тайгын дунда байдаг, электрын гэрэл, ра- дио гэхэ мэтэ юумэгүй—гээгдэнги нютаг юм гэжэ, юундэшьеб, түрүү- шээр һанаһан байгааб. Теэд эндэ ерэхэдээ хэды ехээр эндүүрһэнээ ойлгоо һэм.

Һургуулиин багшанар, колхозни- гууд намайе һайнаар угтажа, наһан соогоо эгээ түрүүшын хэшээл үн- гэргэхэдэмни туһалаа. Мүнөөдөө манай һургуулида 6 класс бии юм. Һурагшадые арбаад багша хүмүү- жүүлнэ.

Би нютагһаан холо ерэбэшье, гансаарданагүйб. Ажалладаг тос- хондоо, эндэхи хүнүүдтэ даданхайб.

О. Ялфимова,
Худагын найман жэлэй һургуулиин багша.

Зураг дээрэ: шэнэ һургуулиин барилга.

Гайхамшагта үе саг

Коммунизмын ерьёл өөдэ совет зонай дабшажа байһан, шэдитэ ра- кетэнүүдэй замбуу- лин руу эльгээгдэжэ байһан гайхамшаг үе сагта ажаһуугаһан- даа омогорхонобди. Урдань үзэг бэшэг мэдэхэгүй, үгытэй ядуу байдалтай бай- һан бурядууд Ок- тябриин революциин ашаар эрхэ сүлөө- тэй болоод, ахадүү арадуудай бүлэ соо жаргалаа эдлэжэ байна.

Эршэмтэй габша- гайгаар ажаллаад, болбосон һайнаар амарха эрхэ байдал ажалшадта олгог- доо.

Айл бүхэн хэдэ хэдэн газетэ, жур- нал захина. Олон- хинь өөрын библио- текэнүүдые эмхид- хээ. Бишье библио- текэтэй болонхойб.

Д. Дарицыренов,
колхозой мал шахан таргалуулдаг бригадые даагша.

Хүнэй сэдьхэл баясуулхаар бария

Колхозой барил- гануудые хорёод хүнһөө бүридэһэн бригада хэдэг юм. Олон жэлэй дүр- шэлтэй, буурал са- гаан толгойтой үбгэ- жөөлнүүдшье, һая- ханай һүхэ, харуул гартаа бариһан за- луушуулшье барил- гашадай дунда бии. Эдэнэр барандаа нютагайнгаа шарайе гоё һайхан болгол- сохын тулада үнэн зүрхэнһөө оролдо- дог. Д. Иванов, Ч. Дымчиков болон бу- сад жэшээтэ ажа- лаараа колхозни- гуудай дунда хүндэ- тэй болонхой.

Урдань М. Да- шиев бригадираар хүдэлэгшэ һэн. Мү- нөө техник-барилга- ша нүхэр Кожевни- ков бригадыемнай хүтэлбэрилнэ. Н. Доржиевай звено — больница, С. Дым- чиковэй — хонинай байра, Д. Ванданo- вай — байрын гэр- нүүдые барижа байнхай. Би өөрөө дархалнаб, хажуу- гаарнь тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо комиссиие толгойлдогби. Хүн зоной сэдьхэл бая- суулхаар барилга хэхэ ёһотойбди.

Н. Данзанов,
модошо дархан.

ШЭНЭ САГАЙ ШЭНЖЭ

Хүгжэлтын дорюун алхасаар ошожа ябаһан Бурят ороной та- лайдаар аяншалбал, гайхам- хубилалтануудай боложо бай- ниинь харагдаха. Урдань эндэ борохон утаанай бур бурхан жа байдаг урса, эшэгы гэрхэ- нэй орондо мүнөө олон сонхо- уужам, һаруул гэрнүүдэй үйл- гудамжануудаарнь жэрыһэн босон түхэлтэй социалистичес- тосхонууд бии болонхой. Кол- никуудай гэрнүүдтэ радио, элек- н гэрэл оруулагдаа. Үдэр шэнэ кинофильм харуулаг- , клуб, Культурын байшангууд- дэргэ, наадан табигдана. Зарим нүүдтэ нийтын столово, наһа- шуулай гэр, үхибүүдэй хамтын —интернат гэхэ мэтэ нээгдэжэ . Баян бардам һуудал бай- хүдөөгэй ажалшад гоё һайнаар хубсална, сүлөөтэй сагаа сэнгэлигээр үнгэргэнэ. жэ хото хүдөө хоёрой хооронгай илгаа үдэрһөө үдэртэ бага жо байнхай.

хэлэгдэһые бодото барим- баталан гэршэлхын тула Зэ- аймагай Борьёо нютагай Ста- нэрэмжэтэ колхозой гол буу- са болохо Инзагата тосхоной үйл- сөөр ябаад, малша хүнүүдтэй ярил- даад үзээбди. Эндэ хэгдээгүй юумэнүүдэй, дутуу дундануудай үшөөл бии байһые арсажа болохо- гүй. Тиигэбэшье мүнөө дээрээ хэг- дээд, хэгдэжэ байгаашань олоной анхаралда табигдаха, жэшээ боло- хоор гэжэ һанагдана.

Инзагата тосхонһоо аяар холо, хэдэн километрын газарта ябахада, олонхи гэрнүүдэйнь сагаахан ху- шалта нюдэндэ тороодхино. Эндэхи гэрнүүд барандаа шахуу шифе- рээр хушагданхай. Хойшо урагшаа гонзойһон хоёр үргэн үйлсын хажуу талаарнь яб байса, олон жэлдэ байхаар баригдаһан байшан гэр- нүүд зэргэлэнхэй. Ашаанай маши- нанууд, сэнхир үнгэтэй «Волга», хоёр, гурбан мөөртэй мотоцикл- нууд зурагад гэлдэн хажуугаар- тнай гараха. Тосхоной газаа тала- һааншье харахада, колхозой эко- номикын ургажа, хүн зонойнь бай- далай һайжаржа байһаниинь эли.

Урдань Инзагата, Жаргаланта, Худага нютагуудта ажаһууһан мал- шад хамтараад, ажахыгаа хам- таараа эрхилжэ эхилээ бэлэй. Илангаяа 1953 онһоо хойшо, КПСС-эй ЦК-гэй сентябриин Пле- мунэй һүүлээр эндэхи колхозой ажахы бүри түргэнөөр хүгжөө. **Ол- зо доходынь 1954 ондо оройдоо 705 мянган түхэриг байһан аад, үн- гэрэгшэ жэлдэ 4 миллион 700 мянган түхэригтэ хүргэгдөө, энэ жэлдэ—6 миллион түхэриг болохо байха.** Табахан жэлэй хугасаада иимэ ехэ хубилалтанууд болоо.

Энэ нютагта түрэһэн Бата Луб- санович Мурхонов 1951 онһоо кол- хозоо хүтэлбэрилжэ, болбосон бай- далтай, баян ажахы болгожо бай- на.

— Түрүүлэгшээр томилогдохо- домни хэдэн арбаад хуушан гэр- нүүдһээ бэшэ өөдтэй барилга үгы шахуу байгаа бэлэй. Колхознай тиихэдэ гүнзэгы гээгдэлдэ ороһон ушарһаа шэнэ барилга хэхэ арга- шьегүй байһан юм. Анха түрүүн ажахыгаа һэргээгээд, шэнэ барил- га хэжэ эхилээ һэмди.

Теэд барилга хээл һаа, удаан байхаар, хүнэй нюдэ баясуулмаар хэхэ хэрэгтэй бшуу,—гэжэ Бата Лубсанович хөөрэнэ.

Барилганuудынь нээрээшье һай- наар, тусхай түсэбэй ёһоор хэгдэнэ. Шэнэ гэрнүүдэй хажууда пали- саднигууд баригдажа, тэрээн соонь модод һуулгагданхай. Ба- рилга хэхэ, үйлсэнүүдые но- гооруулха хэрэгые тосхоноо бол- босон болгохо комисси хинажа байдаг. Энээниие наһажаалшье һаа, хүнгэн сарюун Найдан Шойм- болович Данзанов толгойлно. Тэ- рэнэй заабари, зүбшэлгүйгөөр нэ- гэшье барилга захалдаггүй юм.

Колхозой парткомой секретарь Сандак Базарович Жаргаловтай сугтаа ябажа, тосхонтойнь танил- сахыемнай Бато Лубсанович ман- да дурадхаба.

— Нүхэд, энээхэн хоёр барил- гые харагтылши даа. Нютагай зо- ной урданай, мүнөөнэй байдал элихэнээр харагдана бшуу,—гээд Сандак Базарович үйлсын зүүн ха- жуу тээшэ зааба. Тэндэнь дараан- са хушалтатай, набтархан ялхигар гэр, шэб шэнэхэн шифер хушалта- тай, арайшье бэлэн болоодүй гэр хоёр зэргэлээд байба.

— Электростанциимнай моторист Мунко Аюшеев сэрэгэй албанһаа нёдондо бусажа ерээд, шэнэ гэр барижа орохонь,—гээд Сандак Ба- зарович үргэлжэлүүлбэ.

Үнэр баян ажаһуудалтай колхоз- нигууд культурна болбосон байдал- тай болоо. Гэр соохинь городой айл- нуудайхиһаа юугээрээш илгаагүй.

Дамба Будатарович Дарицырено- вэйдэ ороходо, өөрынгөө библиотекэ- һээ нэгэ ном абаад иража һууба. Библиотекэдэнь Эмиль Золя, Бу- нин, Лопе де Вега болон бусадай зохёолнууд, хүдөө ажахын, полити- ческэ номууд бии.

Табан ханатай шэнэ гэрынь дүр- бэн таһалгатай. Диван, комод, трюмо, түхэреэн стол, зөөлэн орон, оёдолой машина гэхэ мэтэ табяа- тай. Ханадань ковёрнууд, үүдэн- дэнь бархат хилэн хүшэгэнүүд, та- һалгын дунда гоё һайхан абажур үлгэгдэнхэй.

Инзагата тосхоной айлнуудта за- хаһаань оробол, иимэшүү байха.

— Магазинда элдэб мебель, үнэ- тэй хубсаһан, велосипед, мотоцикл ерэбэл, тэрэ дары худалдагдадаг. Иимэ эд бараан үшөөл хүртэнэгүй, —гэжэ худалдаа наймаанай хүдэл- мэрилэгшэд хэлсэдэг. Энэншье зүй- тэй. Колхозникуудай ажалта үдэрэй үнэ сэн дээшээл боложо байна ха юм. Тиимэһээ һүүлэй үедэ 40 га- ран хүн мотоцикл, комбайнер нүхэр Цыретаров «Москвич» маркын ав- томашина худалдажа абаһан бай- на.

Правлениин шэнэ байшан соо библиотекэ, гостиница, парткаби- нет, суглаа хэхэ зал, бусад хэдэн таһалганууд бии юм. Тэрэнэй га- заагуур үхибүүд гүйлдэжэ, наада- жа байба.

— Урдань эндэ эхин һургуули байһан юм, мүнөө жэлдэ найман жэлэй һургуули нээгдээ. Хуушан байрадаа багтахаяа болиходонь, үхибүүдтэ правленеэ үгөө хүмди, —гэжэ парткомой секретарь манда ойлгуулба. —Харин ерэхэ жэлдэ үхибүүднай хоёр дабхар шэнэ бай- шан соо һураха байха.

Энэ һургуулиин гэрые Игнат Семенович Борисовай хүтэлбэрил- дэг бригада барижа байна. 17 та- һалгатай гэрэй хананууд хоёрдохи дабхартаа дүтэлэнхэй.

Һургуулииень тойроод 2 гектар тухай газар хүреэлээтэй. Тэндэ үхибүүдэй байха интернат, багша- нарай гэрнүүд болон бусад хамһа- бариин барилганууд хэгдэхэ юм. Тусхай талмайхануудта модод һуулгагдаха. Эдэ бүгэдэндэ 1 мил- лион 600 мянган түхэриг колхозһоо гаргашалхаар хараалагдана.

— Һургуулиһаа урагшаа шэнэ клуб, зүбөөр хэлэбэл, Культурын байшан барихабди. Зэргэлээд оёдолой, сабхиин мастерскойнууд, парикмахерска гэхэ мэтэ нээгдэхэ. Мүн шэнэ гостиница, нийтын сто- лово, сэнгэлгын парк, стадион саанань баригдаха, — гээд нүхэр Жаргалов манда хөөрэбэ.

Колхозой мүнөөнэй клуб тосхо- ной шэмэгынь юумэл. Тэндэхи хоёр таһалгада правлени даб гэһээр оронхой. Радиоузел, улаан булан, кружогуудай таһалганууд тэндэнь бии.

Шудхамал шулуугаар колхозой барижа байһан больницые хараа- бди. Тэрэнь 13 таһалгатай байха юм ха. Мүнөө сонхынь рама, үүдэн, орой, дундахи таһалганууд хэгдэжэ байна. Тээ урдань ветле- чебницын һуури табиха нүхэн мал- тагдажа эхилэнхэй. Эдэ шэнэ ба- рилгануудай онсо илгаань юуб гэ- хэдэ, барандаа ууралаар дулаа- суулагдаха юм.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд тосхоноо үшөө һайхан, ком- мунизмын шэнжэтэй болгохын ту- лада, долоон жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид амжалтатайгаар дүүргэхын тулада шармайн орол- доно.

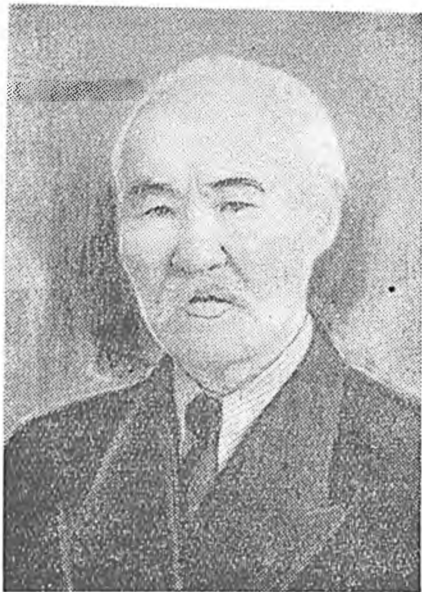
А. Бадаев,
манай тусхай корр.

Зэдын аймаг.

ҮДЭР ҮДЭРЭЙ ҺОНИН

Манай календарь

Арадай зохёолой алтан абдарай түлхюуршэн

Табяад жэлэй саана Сергей Петрович Балдаев арадай аман зохёол суглуулжа эхилээ һэн. Элитэ эрдэмтэ энтограф М. Н. Хангалов түрэл арадайнгаа оюун ухаанай баялигые—үльгэр, дуу, таабари, оньһон үгэ, онтохон гэхэ мэтэ зохёолнуудые суглуулха арюун зам Сергей Петровичто заажа үгөө.

Мүнөө С. П. Балдаевай ябаагүй нютаг гэжэ Бурядай республика дотор, мүн Эрхүүгэй, Читын областьнуудта байхагүй шахуу, бэшэжэ абаһан хэдэн олон зохёолынь Москва, Ленинград, Эрхүү, Улан-Удэ, Чита городуудтахи эрдэм-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай номой жасада орошон байна. Тэрээнһээ гадна, өөртэнь хэдэн мянгаад үльгэр, онтохон, оньһон үгэ, таабари, шог үгэ бии. Суглуулһан дуунуудайнь тоо аяар 15 мянгада хүрэдэг. Энэ сэх жаса соонь 12 ондоо нютагһаа бэшэжэ абтаһан «Гэсэр» байха. Үльгэршэ Хогоевһоо бэшэжэ абаһан «Гэсэрынь» 30 мянга гаран мүр шүлэглэлтэй. Түс вариант удхынгаашье, уран һайруулгынгаашье талаар бусадһаа һайн гэжэ тоологлоно.

Үни холоһоо хойшо бурят арадтай харилсаа холбоотой байһан ород, оротон, ойрод, яхад, хакас, монгол, хальмаг, киргиз, тувaa арадуудай ажал, байдал, түүхэ, аман зохёол тушаа тэдэ үльгэр түужануудай соо хэлэгдэнэ байдаг. Сергей Петровичай суглуулһан материалнууд бурят арадайнгаа үгудамай түүхые шэнжэлхэдэ ехэ туһа хүргэхэнь дамжаггүй.

С. П. Балдаевай суглуулһан, тодорхойлон бэшэһэн 3 мянга гаран зүйл хизаар ороноо шэнжэлхэ Улан-Удын музейдэ табигданхай. Тэдэнь арадай ажал, байдал, түүхэ, аман зохёолые хабаатай юм.

С. П. Балдаев ураи зохёолой, түүхын, арадай ажал, байдалай асуудалнуудаар үнинһөө хойшо шэнжэлэлгэ хэжэ байhан. Тэрэнэй бэшэһэн 50 гаран статья Москва, Ленинград болон бусад городуудта хэблэгдэнхэй.

...Сергей Петрович Балдаев шэнжэлхы худэлмэридэ ами бэеэ дуулыень үгэһэн, бурят арадай ажал, байдалые үнэхөөрөө һайнаар мэдэдэг хүн гэжэ профессор Окладников бэшэһэн байха.

С. П. Балдаев—Бурядай драматургиин үндэһэ һуури табилсагшадай нэгэн юм. Тэрэнэй түрүүшын пьесэ 1909 ондо бэшэгдээ бэлэй. Элдэб бэрхэшээлнэй айнгүй, зоримгойгоор худэлмэрилдэг С. П. Балдаев арадай аман зохёол солсолжо, 3 том ном болгоо. Тэрэнь һаядаа хэблэгдэжэ байна.

Арадай алтан үлгы соо хүмүүжэһэн, эршэ зориг, эрмэлзэл хүсэл түгэлдэр 70 наһаяа угтаба.

Г. Николаев.

Һонирхолтой шүүбэри

— Хүндэтэ нүхэд, стадионой оролон билеэдэрэй үнэтэ эд бараа шүүжэ болохот. Мүрысөөнэй дүүрэмээр шүүбэри эхилхэнь, — гэжэ трибунын дэргэдэхи репродуктороор һаа дикторэй абяан талмай дээгүүр соностоно.

Иимэ шүүбэри республикымнай 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ һаяхан болоһон байна.

Стадионой талмай дээрэ футболистнарай мүрысөөншье дүүрэжэ, билеэдэй шүүбэритэ — тираж наадагдажа эхилбэ.

— Хэндэмнай үнэтэ шүүбэри тудагша аабэ? Абяа шэмээгүй, һайнаар шагнагты!—гэжэ суглараашад хүхилдэнэ.

— Зүүн трибунын дүрбэдэхи ряд... — гэжэ директор хэлэхэдэ, пионернүүдэй эрьюулжэ байһан гурбадахи боошхо тээшэ харана.

239-дэхи билеэдые татан сасуунь суглараашадшье хүхилдэжэ, стадионой талмай дээгүүр шангa альга ташалган зэдэлшэнэ.

Зооветеринарна институдай багша нүхэр Петров стадион ороһон 6 түхэригэйнгөө билеэдээр ангуушанай хоёр аматай буу шүүһэн байна.

Удаадахи хоёр шүүбэридэнь электросамовар табигдаба. Пионернүүд дахинаа боошхонуудаа мухарюулжа мэдэнэ. Тудаһан билеэдэ соносхоходонь, суглараашадай дунда энэ билеэт абаһан хүн олдобогүй. Шалгажа үзэн гэнэнинь энэ билеэдынь худалдагдааггүй байшоо. Тэрэшэлэн энэ шүүбэридэ «Смена» гэжэ фотоаппарат, велосипед, часы табигдаһан аад, эздынь олдоогүй.

Удаадахи иимэ наадан октябрийн 18-да энэ стадион дээрэ болохо юм.

Т. Бадмаин.

Кинофестиваль үнгэргэгдэжэ байна

Байгша оной сентябрийн 21-һээ эхилжэ республикымнай город, тосхонуудаар кинофестиваль үнгэргэгдэжэ байна. Октябрийн 21 хүрэтэр болохо энэ фестиваль —Улан-Удэ, Закаменск, Холтосон, Баянгол, Шахта, Галуута-Нуур, Татаурово, Заиграй, Ново-Ильинск болон бусад город, тосхонуудта үнгэргэгдэнэ. «Кинопрокадай» республикын конторо фестивалиин үедэ харуулагдаха фильмнүүдтэ тайлбари, соносхолнуудые олон фото-зурагуултайгаар бэлдэжэ гаргаа. «Ерээдүймнай мүнөөдэр эхилбэ», «Промышленностиин бүхэсоюзна выставкэ», «Долоон жэлэй түсэбүүд», «Советскэ хэмэл одонууд тухай», «Атомна хүсые ажахыда хэрэглэлгэ» гэхэ мэтэ олон научно-документальна фильмнүүд харуулагдана.

Кинофестиваль ПВЗ-гэй Культурын ордондо, мяха-консервын комбинадай, Железнодорожно, Сэмбын фабрикын клубуудта һайн бэлдэхэлтэйгээр үнгэргэгдэжэ байна. Республикымнай бусадшье город, тосхонуудаар кинофестиваль амжалтатайгаар үнгэргэгдэжэ байнхай.

Б. Жамбалов.

Жэл бүри үзэгдэнэ

(Натуралистын тэмдэглэл)

Һаяшаг октябрь һарын эхээр Нарaнай орохын урдахана Улан-Удэ городой үйлсэнүүдтэ торхирүүнууд бии боложо, айлай газаагуурхи, мүн сэсэрлигүүдтэхи хуурай ногоондо хорожо хоноо.

Үглөөгүүр тэдэ торхирүүнууд үгы болошоһон байгаа. Иимэрхүү ушар жэл бүри үзэгдэнэ.

И. Котов.

ҮНШЭН ШУБУУХАЙ

Ой соо жэн балай байба. Һулахан һэбшээн үе үе һэршэгэнэн, мододой үзүүрые эльбэжэ, иишэ тиишэнь улэ мэдэг хүдэлгэнэ. Наран хадын саагуур оронхой, тэдэ гэрэл туяанинь нүгөө хадын ноорганда тудан, һулара һуларһаар үгы болошоно бэлэй.

Би агнуурнһаа угаа баяртай бусажа ябабаб: бэһэдээмни хоёр хура хабшуулаатай—эгээ түрүүшын олзонууд! Эсэгэдээ һайрхахаа ехээр мэгдэжэ, түргэ түргэн алхалһаар, ойн захада хүрэбэб.

Уданшьегүй, табазургаан алхам урдаханаа, танигдаагүй шубуухайн ноohо, далихануудые ажаглабаб. Бүхыгөөд һайса харахадам, далинуудайнь хоорондо дурбэ-дурбэн һабартай шарахан ульгы байба. Тойроод ногоон улайшанхай...

«Ай, баарһан, хэнэй һабарта орошобо гэээшб» — гээд ехэ хайрлабаб.

Гэнтэ баруун тээхи шэрэнги соо, нарихан абяан гараба. Буугаа бэлдээд, тэрэ абяан тээшэ мүлхибэб. Байд гээд лэ зогсонob — абяан дуулдаһаар лэ байна.

«Юунинь иимэ орой болоһон хойно дуугарна ааб» гэжэ һанахатаяа хамта урдаа, метрһээ бага үндэр шэрэнги дээрэ борсойшоһон, заахан шарахан шубуу харабаб. Тэрэнэе үргээхээ айгаад, үни удаан хүдэлэнгүй гэтэбэб. Тэрэмни абяа гараһаар лэ һуугаа...

Үнөөхи шубуухан харсагын һабарта орoһон шубуухайн хани нүхэрынь байгаа хэбэртэй.

Энэ ушарые үглөөдэрнь хүршэ убгэндөө хөөрэжэ үгэһэмни, нигэжэ харюусаа байна: «Бүхы шубууд хоёр-хоёроороо ажамидардаг юм. Дальбараанууд а а шье хоюулаа тэжээдэг, харин экэл нэгэнэйнгээ аюулда орожо үхэшэбэл, нүгөөдэнь үншэржэ, ехээр һанаашархадаг байна. Тэрэ шубуухайнни өөрынгөө ханиие үгылөөд, тэрэнээ бэдэржэ, дуудажа һуугаа ёһотой, хүбүүмни...»

Мүнөөшье тэрэ үншэрһэн шубуухайе хайрладагби...

В. Бильдушкинов.

Репортаж

Улан-Удэдэ

Ярмаг нээгдээ

Эдэ үдэрнүүдтэ республикымнай ниислэл хотын ажалшадай амардаг парк соо зулгы һайхан зунай сагайхидал хүн зон олоороо сугларaа. Ирагуу гоё хүгжэмэй аялга зэдэлнэ. Худалдажа абаһан эд бараагаа һонирхон, эндэ тэндэ хоёр нэгэн, булэгшье хүнүүдэй хаража байхань үзэгдэнэ. Шог зугаа, хөөрэлдөөн болоно, арсалдаха, буляалдаха ушарнуудшье гарана. Тиибэшье бултадаа баяртайнууд.

Энэншье ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, уржадэр үглөөнэй 10 часта һайндэрэй урда тээхи намарай ярмаг энэ парк соо нээгдээд, ажалшад дуратай эд бараагаа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые абажа эхилһэн байна.

Түрүүшын удэр —октябрийн 16-да городой худалдаа наймаанай арба гаран эмхи зургаан ярмагта хабаадаа. Буркоопсоюзай худалдаа наймаанай эмхинүүд нэгэ миллион үлүүтэй түхэригэй, Улан-Удын Горкоопторг—90 мянга, Бурядай арадай ажахын Совэдэй УРС-ын предприятинууд 80 мянга гаран түхэригэй эд бараа худалдаанда табиба. Главодежторгын, культурын, хозторгын магазинууд үргэн хэрэглээнэй эд бараа гэзээр асараа.

Гэхэтэй хамта тус ярмагта Тимлюгэй, Онохойн ОРС-нууд хабаадаа. Тарбагатайн, Иволгын, Мухаршэбэрэй аймпотребсоюзуудай худэлмэрилэгшэд мүн лэ ехэ мүнгэнэй эд бараа асарба. Бичурын, Кабанскын ба бусад аймпотребсоюзууд нүүдэл автолавканууд эльгээһэн байна.

Городой книготоргын, «Союзпечатиин», хэлхээ холбооной худэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө үүсхэлээр «номой базар» нээгээ. Бурядай «Росбакалея» конторынхид тусхай таһаг эмхидхээд, «амтатай эдеэ хайшан гээд бэлдэхэб» гэһэн зүбшэл үгэнэ. Энэнь ехэ һонирхолтой байба. Илангаа гэрэй эзэн эхэнэрнүүд тэрэ зүбшэлыень ехээр һонирхон шагнана.

Үнгэрһэн хоёр удэрэй турша Буркоопсоюзай, Улан-Удын Горпромторгын эмхидхэлэн павильонуудта хүнүүд илангаа олоороо сугларба. Эдэ эмхи зургаануудай худэлмэрилэгшэд ярмагта һайнаар бэлдэжэ, ехэ эд бараа худалдаанда табиһан байха юм. Эрэшүүлэй, үхибүүдэй үбэл, зунай хубсаһанууд олоор худалдагдаба.

— Бидэ түрүүшын үдэр 80 мянган түхэригэй элдэб эд бараа худалдаанда табябди. Саашадаа ажалшадай эрилтэ хаража абалсан, эд бараанай ассортиментые бури үргэдхэхэбди,—гэжэ Горпромторгын худалдаа наймаанай таһагые даагша нүхэр Смирнов хөөрэнэ. «Захил орожол байг, эд бараан асаргадахал байха»—гэжэ нүхэр Смирнов үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ.

...Буркоопсоюзай павильон эгээл ехэ павильонуудай нэгэһэн юм. Эндэ хүн зон таһалгаряагүй орожо, гаражал байна. «Болхотойл юм байна, худалдаа наймаа ходо иигэжэ эмхидхээ һаа, һайн»—гэжэ Улан-Удэдэ һууржалтай Виктор Жаровцев хөөрэнэ.—Үбэлэй пальто, малгай, хром сабхи бэдэрэлтэйгүй түргөөр абабаб. Үшөөшье абаха юумэ олон...

Нээрээшье ярмаг ходо нээгдэг байбал һайн гэжэ түрүүшын удэрэй дунгүүд харууль. Худалдаа наймаанай худэлмэрилэгшэдэй энэ үүсхэл һайшалтай байна. Ажалшад ярмаг дээрэһээ элдэб хубсаһа, эд бүд ехээр, түргэнөөр худалдан абаха аргатай болохо бшуу.

Гэбэшье ярмагай түрүүшын удэрнүүдтэ дутагдалнуудшье тохёолдоһон байна. Зарим павильонууд (жэшээлхэдэ, Бурядай госгорлуудай болон бусад) саг соогоо нээгдээгүй. Мүн олонхи павильонуудта ямар эд бараанай худалдагдажа байһаниинь харуулагдангүй. Тэрээнһээ болоо хүнүүд эд бараа хаража дэмы түрисэлдэнэ. Ярмагай талмайда микрофон табяад, ямар павильондо юунэй худалдагдахые мэдээсэжэ байбал, һайн бэлэй.

Октябрийн 16-да колхозой дэлгүүр дээрэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха ярмаг мүн лэ нээгдээ. Гэхэ зуура энэ удэ түрүүшын хоёр удэр мүргэтэ юумэн байбагүй. Городой шадархи аймагуудай колхозууд хабаадалсажа ёһотой аад, юундэшьеб эрээгүй.

Республикын Худалдаа наймаанай министерство эдэ дутагдалнуудые дары усадхахын тула яаралтай хэмжээ абаха зэргэтэй гэжэ һанагдана.

И. Очиров.

Зураг дээрэ: Буркоопсоюзай павильон соо...

А. Мантаевай фото.

Тобшохоноор мэдээсэхэдэ...

☆ Улан-Удын худөө ажахын техникумэй бүлэг студентнэр Баргажанай Кәрл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо ошожо, таряа хураалгадань туһалалсаа. Эдэнэр тус колхоздо хорин хоногой туршада ажаллаха зуураа, һайнаар хүдэлжэ, колхозой правлени, парткомой зүгһөө баяр баясхаланда хүртэжэ, ВЛКСМ-эй айкомой магтаалай грамотаар шагнагдаһан байна.

Б. Очиров.

☆ «Победа» колхоз (Закамен) шэнэ барилгануудые олоор хэжэ. Тус колхоз энэ жэлдэ Закаменск городһоо электролини татажа, гэр байрануудаа гэрэлтүүлхэнь.

Б. Шоёнов.

☆ Зүүн Сибириин түмэр замай гурбадахи барилгын участогай хүдэлмэришэд барилгын техникумтэй танилсахын зорилгоор тусхай һуралсал эмхидхэбэ.

С. Капустин.

Силын саанаһаа

СССР-эй Верховно Соведэй делегацин Индонезидэ ошоод байһан тухай

ДЖАКАРТА, октябрийн 16. (ТАСС). Н. А. Мухитдинов түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Суракарты городой мэрэй ажалладаг байрада мүнөөдэр үдын хойно ошоо. Суракарты городой мэр Утома Рамелан, Суракарты областиие толгойлогшо Мохтар, Суракарты городой арадай түлөөлэгшэдэй ассамблейн түрүүлэгшэ Садали болон нютагай засагай болон олониитын бусад түлөөлэгшэд делегацие угтаа.

Инвалидуудай ажал хэхэ шадабарине һэргээхэ худэлмэри ябуулдаг институдта делегаци хүрэлсэн байна.

Суракарты городой мэр Утома Рамелан обед хэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй делегацие хүндэлөө. Обед хани халуунаар үнгэрөө.

Чехословакиин правительствын заседани

ПРАГА, октябрийн 16. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, Чехословакиин Республикын правительствын заседани октябрийн 14-дэ болоо. Чехословакиин Республикын арадай ажахые 1961—1965 ондо хүгжөөхэ гурбадахи табан жэлэй түсэб тушаа Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, Чехословакиин Республикын правительствын директивэнүүдэй проект энэ заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Худэлмэриин саг богони болгохотоё хамта, гурбадахи табан жэлэй түсэбэй зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ шухала нүхэсэлэй юуб гэхэдэ, хамтагай түргэнэд, арадай ажахыда шэнэ техникэ үргөөр нэбтэрүүлжэ, тэрээнииг эрид мэар хэрэглэлэнэй ашаар ажалай бүтээсые шууд дэшэлүүлхэ ябадал дани дээрэ онсолон тэмдэглэгдээ.

Гурбадахи табан жэлэй түсэб тушаа директивэнүүдтэй дашаалсан дуулан, гурбадахи табан жэлэй үедэ салин хүлһэ гуримшуулха асуудалнуудые правительство зүбшэн хэлсээ.

Франсуа Миттеранда добтолго хэгдэбэ

ПАРИЖ, октябрийн 16. (ТАСС). Засаг баригшадай зүгһөө хэмжээнүүдэй абтадаггүй дээрэһээ, Франсидахи фашистска этэгээдүүд өөһэдынгөө дурагүйлхэдэг политическэ ажал-ябуулагшадые алаха, хорлохо замда элитэ ороһон байна. Политическэ элитэ ажал-ябуулагша сенатор, эсэргүүсэлгын демократическа, социальна союз гэжэ партиин (ЮДСР) хүтэлбэрилэгшэ Франсуа Миттеранда тэдэнэр Парижда һаяхан һуни добтолго хээ. Фашистууд алуурщад Миттеранай һуужа ябаһан автомашина руу автоматнууд буудаад, хоргодошоһон байна.

США-да авиационно гэмтэлгэ болобо

НЬЮ-ЙОРК, октябрийн 16. (ТАСС). Атомна бомба түхэжэ ябаһан Американ «В-52» маркын бомбардировщик агаарта шатажа, Хардинсберг (Кентукки штат) шалар бута һүрэжэ унаа.

Американ телеграфна агентствонуудай мэдээсэлэнэй ёһоор, «В-52» бомбодировщик үсэргэлдэр агаарта пиндэжэ ябаад, горючаяар заправлэжэ үедөө гэмтэһэн байна. Горючэ хаяр хангадаг «КС-135» гэжэ самолёт гэнтэ тэһэржэ, тэрэгээр һэз уламжалан «В-52» бомбардировщик гэмтэжэ унаа.

Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, 4 хүн бэн лётчик гэмтэжэ үхэһэн байна.

Венесуэлын правительствода эсэргүү үгэсэлгэ усадхагдаба

НЬЮ-ЙОРК, октябрийн 16. (ТАСС). Американ телеграфна агентствонуудай мэдээсэлэнэй ёһоор, правительствода эсэргүү үгэсэлгэ һүүлэй үедэ Венесуэлэдэ элирүүлэгдэжэ, усадхагдаһан байна. Урдын зонхилогшо Перес Хименес гэгшын тала баригшад энэ үгэсэлгэ эмхидхэһэн байгаа. Венесуэлын президент Ромуло Бетанкур болон тэрэнэй правительствын гэшүүдые алаха гэһэн зорилго үгэсөөшэд урдаа табиһан байна.

Республикын ниислэлэй элдэб байшангууд руу үгэсөөшэд хэдэн бомбонуудые хаяа. Тэрэнэй нэгэнинь радиостанциин студи соо тэһэрһэн байна. Национальна гвардиинхидые үгэсөөшэд пулемёдоор буудаа.

Тиихэдэ Хименесэй хэрэгээр сүүдлүүлээд, ниислэлэй элдэб түрмэнүүдтэ һууждэ байгшад харуулшадайнгаа буу зэбсэгыень буляажа абаха, тэрьелэхэ гэһэн һэдэлгэнүүдые гаргаа. Гэбэшье тэрэнь урагшагүйдэһэн байна.

Үгэсөө хэгшэд ороной бусад городуудта хорото ябуулганууд хэһэн байна.

Үймөөшэдтэ эсэргүүгээр буу зэбсэг хэрэглэхыень национальна гвардида правительство захирһан байна. Засаг баригшад үгэсөө хэгшэдые барижа тушааһан, буу зэбсэгыень хуряажа абаһан байна юм.

Ороной гурбан ехэ парти, тэрэшэлэн Венесуэлын зэбсэгтэ хүсэнүүдые командалагшад президент Бетанкурые хүсэдөөр дэмжэжэ байһан тухайгаа мэдүүлээ.

Сахарада атомна зэбсэг туршуулхагүй

ЛОНДОН, октябрийн 16. (ТАСС). Африканска организацинуудай комитет мүнөөдэр мэдүүлэл толилжо, Сахарада атомна бомбо туршаха гэжэ Франциин правительствын түсэблэжэ байһые бүхыгөөр эсэргүүсэхэ зорилго табиһан байна.

Атомаар зэбсэглэлгые бурилшаагшадай англиийска организацинууд —«Ядерна дайнда эсэргүү тэмсэлгын шууд хүдэлмэриин комитет» атомна бомбо туршалгые Франциин һанаашалжа байһан газарта бурууушаалгын хэмжээ абажа байһан зорилготой хүдэлмэри гарбаһан байгаа. Энэ хэмжээ ябуулгада Африканска организацинуудай комитет энэ мэдүүлгэ соогоо хабаадалсаһан байна.

Йемендэ эсэргүү зэрэгэй турихэй ябуулга Англи хэнэ

ЛОНДОН, октябрийн 16. (ТАСС). Йемендэ эзэлхэг турихэй ябуулга энэ оной сентябрийн 12-то, августын 4—5-да Англиин бурууушаажа байһан Йеменһээ Лондондо байдаг телеграмма Англиин правительствода мэдүүлээ.

Англиин сэрэгүүдэй эдэ ябуулганууд хадаа Йеменэй агаарай хилые бүдүүлигээр эбдэһэн, Йеменэй бэеэ даанхай байдалда эсэргүү хэгдэһэн зэрэгэй турихэй ябуулга болоно гэжэ Йеменэй правительство тоолоно гэжэ заагдана.

Редакторай орлогшо **С. БАЛЬЖИНИМА.**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01171. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5086